

BYDLENÍ VE MĚSTĚ SOKOLOV

*Analýza sociálně vyloučených lokalit a bezdomovectví se zřetelem
na bydlení*

Mgr. Filip Jakubec, Dis. art.

Jazyková úprava a korektury

Mgr. Daniel Dědovský, Ph.D.

Obsah

Úvod	5
Stručně o výzkumu	6
Cíle výzkumu	6
Metodika terénního výzkumu.....	6
Seznam a výběr informátorů	6
Teoretická východiska	8
Domov	8
Kultura chudoby.....	8
ETHOS a čas.....	8
Sociálně vyloučené lokality ve městě Sokolov a jejich obyvatelé	9
Stručně o rozdílech mezi lokalitami a změnách za poslední období.....	10
Významní vlastníci bytů v lokalitách	12
Soukenická LB s.r.o. (IČO 25037226).....	12
Pavel Berka	12
EVAPET s.r.o. (IČO 64832333).....	13
Lokalita č. 1.....	14
Vlastnická struktura	15
Popis lokality.....	16
Obyvatelstvo	17
Doporučení	18
Lokalita č. 2.....	18
Vlastnická struktura	19
Popis lokality.....	20
Obyvatelstvo	21
Doporučení	21
Lokalita č. 3.....	22
Vlastnická struktura	23
Popis lokality.....	24
Obyvatelstvo	24
Doporučení	24
Lokalita č. 4.....	25
Doporučení	27
Migrace a problémy s hledáním bydlení.....	27
Bytový fond města	29
Byty na prodej a nájemní byty	29
Ceny nájmu a přidělování bytů.....	30
Možnosti získání městského bytu SV osobou a sociální bydlení.....	31

Dluhy na nájemném a službách	32
Doporučení	33
Bydlení a sociální služby	33
Pobytové sociální služby	33
Azylový dům	34
Bezdomovectví	35
Počet lidí bez domova	35
Sociální služby	36
Chybějící/nedostatečné sociální a zdravotní služby	37
Bydlení	37
Přespávání a denní centrum	37
Zdravotní péče	37
Terénní soc. práce	38
Prevence	38
Příčiny vzniku a zániku bezdomovectví	38
Ubytovny a lidé bez přístřeší	38
Doporučení	40
Závěr	41
Shrnutí doporučení	42
Lokalita č. 1	42
Lokalita č. 2	42
Lokalita č. 3	42
Lokalita č. 4	43
Migrace	43
Bytový fond města	43
Bezdomovectví	43
Použitá literatura a zdroje	45
Fotografie	46

Čestné a etické prohlášení

Autor prohlašuje, že výzkum byl realizován tak, jak je popsáný v práci a nezamlčel v něm žádné závažné skutečnosti (výjimku tvoří údaje, které by mohly poškodit cílovou skupinu). Autor se zavazuje, že řádně citoval veškeré publikace a zdroje, které použil při vyhotovování předmětného textu. Z etického hlediska není možné přesně identifikovat aktéry výzkumu (ať již sociálně vyloučené osoby nebo zaměstnance institucí), aby bylo zamezeno jakémoliv újmě, kterou by jim text mohl způsobit. Dotyčné jedince je možné identifikovat v seznamu informátorů, avšak v práci nejsou jejich jména či pracovní pozice přiřazované přímo k datům.

Poděkování

Především musím poděkovat všem lidem, kteří trpí sociálním vyloučením a byli ochotní se se mnou podělit o svůj svět. Taktéž děkuji všem institucím a jejich zaměstnancům, se kterými jsem se během výzkumu přímo či nepřímo dostal do kontaktu, za data v podobě rozhovorů anebo jejich poskytnutí v jiné formě. Děkuji i Lence Nižnanské z Agentury pro soc. začleňování za její asistenci v průběhu výzkumu a pomoc. V poslední, avšak nikoliv nejméně důležité řadě děkuji své manželce Martině Jakubcové za pochopení a podporu během výzkumu a psaní daného textu.

Úvod

Do rukou se Vám dostává práce, která pojednává o jednom z nejvíce diskutovaných a zároveň i nejméně dořešených problémů nejen v České republice, ale na celém světě. Daným tématem je chudoba, která je v dnešní době označována různými jmény a skládá se z mnoha aspektů, které se odvíjejí od nastavení systémů (např. zákonů) až po samotnou strukturu a myšlení obyvatelstva. Všeobecně bychom mohli mluvit o sociálním vyloučení, se kterým se daný „jev“ chudoby u nás nejčastěji spojuje, avšak v globálním měřítku tento termín až tak neplatí. Jak byste definovali sociální vyloučení v zemi, ve které jím z našeho úhlu pohledu (tj. evropského) trpí více než 70% obyvatelstva? Proto je tento pojem poměrně obtížné používat vzhledem k tomu, že existuje mnoho definic a přitom každá z nich je správná a nesprávná zároveň. V práci bude označovat termín „sociálně vyloučení“ osoby nebo skupinu osob, jejichž život se liší od většinové společnosti a to v důsledku toho, že převzali „kulturu chudoby“ ať již generačně (např. jako „rodinné dědictví“) anebo do ní vnikly v důsledku životních změn (např. bezdomovectví).

Konkrétněji se práce zaměřuje na jeden segment chudoby, kterým je bydlení či „nebydlení“ (viz bezdomovci) sociálně vyloučených jedinců, žijících primárně v místech, kam „běžný“ člověk obvykle nezavítá. Sociální vyloučení představuje spletitý komplex problémů, který sahá od trhu práce a bytů až po bezpečnost, rodinný život, vzdělávání a pod. – všechny spolu souvisí a tvoří jediný celek. Proto daný text pojednává velmi zkratkovitě i o jiných problémech, než je samotné bydlení, jelikož spolu souvisí, avšak pro jejich úplnější vysvětlení viz vstupní analýzu ASZ, kde jsou rozebrány podrobněji. Bydlení je jednou z nejdůležitějších složek, kterou se dá řešit sociální vyloučení. Pod pojmem bydlení nerozumíme jen čtyři stěny bytu – bydlení je domov. Pojem „domov“ je mnohem složitější komplex než jen fyzická přítomnost střechy nad hlavou. Domov tvoří rodina, která v jeho domácnosti žije, jsou to sousedi, se kterými přicházíme do kontaktu, poštačka, která donese poštu, přátelé, vybavení bytu a všeobecně všechno to, co tvoří „ducha“ daného bytu/domu – domácnosti. Pokud hodláme „resocializovat“ sociálně vyloučené jedince, musíme začít v první řadě bydlením. Prostředí, ve kterém lidé žijí, předurčuje jejich predispozice na včlenění se do společnosti. Například, pokud dítě celý život vyrůstá v sociálně vyloučené lokalitě, existuje předpoklad, že v budoucnosti nebude participovat na ekonomickém, kulturním, ani jiném životě společnosti vzhledem k tomu, že se včlenění do masy sociálně vyloučených (převezme kulturu chudoby). Pokud chceme bezdomovce zaměstnat, nemůžeme předpokládat, že si najde a udrží plnohodnotnou práci, pokud nadále žije na ulici anebo v soc. zařízení (bydlení se realizuje v bytě, nikoliv v zařízeních) apod.

Výsledky krátkodobého výzkumu, které si tu můžete přečíst, pocházejí z kvalitativního výzkumu přímo v terénu a taktéž z veřejných i neveřejných statistických dat institucí. Vlastníkem autorských práv všech použitých map v práci (s výjimkou mapy č. 2 a 3) je Seznam.cz, a.s. (a jeho partneři/dodavatelé).¹ Autor se snažil práci osvobodit od akademického a odborného „balastu“, aby byla srozumitelná širšímu publiku.

¹ MAPY.CZ

Stručně o výzkumu

Cíle výzkumu

1. Aktualizace rozmístění lokalit s vyšším podílem soc. vyloučených osob.
2. Zmapování bezdomovectví a bytové nouze v obci.
3. Získání podkladů pro plán přestupného bydlení.

Metodika terénního výzkumu

Výzkum byl realizován ve městě Sokolov, převážně v sociálně vyloučených lokalitách a v institucích, které se zaobírají pomocí lidem, kt. trpí soc. vyloučením, přitom byly primárně zvoleny *kvalitativní* metody výzkumu², které byly obohaceny o statistická data institucí. Terén byl navštěvován ve dvojici – tedy autor a spolu s ním do terénu chodila rovněž zaměstnankyně Agentury pro soc. začleňování Lenka Nižnanská, která sbírala data jiného charakteru, než jaká jsou uveřejněná v tomto textu a budou uveřejněna ve vstupní analýze. Výzkum probíhal přibližně 10 dní strávených přímo v terénu (i v nočních hodinách), během kterých byly uskutečněny rozhovory v každé SVL, s některými institucemi, lidmi bez domova a řadovými občany města Sokolov. Souběžně probíhala analýza získaných dat, která trvala od 25. 8. 2016 do 15. 11. 2016.

Na sběr dat byly využity primárně dva základní postupy kvalitativního výzkumu, a to interview a pozorování. Existuje vícero druhů rozhovorů a pozorování, které se využívají vzhledem k tomu, v jaké situaci se výzkumník nachází, v průběhu výzkumu převládalo zejména polostrukturované interview a nezúčastněné pozorování.³

Seznam a výběr informátorů

Pokud nepočítáme různé instituce, byly stanoveny dva základní objekty výzkumu a to:

A) *Sociálně vyloučené lokality a jejich obyvatelé*, obě složky spolu souvisí, protože sociálně vyloučené lokality vytvářejí soc. vyloučené jedince a zase naopak, soc. vyloučení jedinci vytvářejí soc. vyloučené lokality. Prostředí a jedinci v něm žijící se musí zkoumat zároveň, nikoliv separátně.

B) *Lidé bez domova* – primárně kategorie ETHOS 1.

K etice výzkumu chudoby neodmyslitelně patří anonymita veškerých účastníků. U institucí má zabránit možným problémům zaměstnanců, které by jim mohla jejich vyhlášení způsobit, při psaní jsem se snažil daná tvrzení omezit na minimum. U sociálně vyloučených lidí zase napomáhá ujištění o anonymitě k tomu, aby se mohli volně a svobodně vyjadřovat (například na adresu pronajímatelů, institucí a pod.) a taktéž zabraňuje jejich identifikaci z pochopitelných důvodů. Každý z aktérů byl upozorněn na skutečnost, že se účastní výzkumu. Následující tabulka zobrazuje instituce a celkový počet lidí, se kterými jsme po dobu výzkumu přišli do kontaktu. Taktéž jsou realizované rozhovory rozděleny na hloubkové a kratší. V principu hloubkové bývají delší a poskytují prostor dotazovanému, aby se „otevřel“ a poskytl plnohodnotné a obsáhlé informace, krátkodobé rozhovory zase nemají takovou výpovědní hodnotu, ale při větší početnosti mohou rovněž sloužit jako kvalitní zdroj informací.

INSTITUCE (počet zaměstnanců institucí se kterými byl veden rozhovor)

Název instituce / Oddělení instituce	Počet kratších rozhovorů	Počet hloubkových rozhovorů	Celkový počet
Město Sokolov			5
Odbor soc. věcí		1	1

² Kvalitativní metody výzkumu kladou důraz na přímý kontakt s cílovou skupinou, přičemž se s ní snaží vytvořit vztah na takové bázi, aby odhalily věci, které dotazníkovým šetřením nejsou možné.

³ Po dobu výzkumu byly uplatněny ještě následující typy interview: neformální, nestrukturované a volné pozorování.

Odbor správy majetku		1	1
Městská policie	2	1	3
Kotec o.p.s.			5
Klub Půda	3	1	4
Terénní program a kontaktní centrum		1	1
Pomoc v nouzi, o.p.s.			3
Azylový dům pro matky s dětmi a Azylový dům pro jednotlivce		1	1
Nízkoprahové denní centrum	1	1	2
Farní Charita Sokolov		1	1
Ubytovny⁴			2
ENESTRA, s.r.o. Tovární 1930		1	1
Ubytovna Sokolov Tovární 1047	1		1
Společnost Dolmen, z.ú.	1		1
CELKOVÝ POČET		22	

OBYVATELÉ MĚSTA (počet obyvatel města, se kterými byl veden rozhovor)

Zařazení obyvatele	Počet kratších rozhovorů	Počet hloubkových rozhovorů	Celkový počet
Sociálně vyloučené lokality⁵			17
SVL 1	7		7
SVL 2	2	2	4
SVL 3	2	2	4
SVL 4	1	1	2
Lidé bez domova	8	1	9
Soc. vyloučení obyvatel⁶	7		7
Obyvatelé města⁷	7	2	9

⁴ V případě ubytoven se jednalo o rozhovory s lidmi, kt. zajišťují jejich každodenní chod.

⁵ **SVL 1** (Ulice: U Divadla, Svatopluka Čecha), **SVL 2** (Ulice: Nádražní), **SVL 3** (Ulice: Hornická, Heyrovského, Sokolovská, Křížkova a okolí), **SVL 4** (Sídliště Michal).

⁶ Jedná se o obyvatele, kt. trpí soc. vyloučením a byly s nimi vedeny krátké rozhovory např. v hernách a nepodařilo se je přiřadit k žádné ze zmíněných lokalit, popřípadě data od nich získaná byla všeobecného charakteru platná pro každou lokalitu.

⁷ Jedná se o osoby, kt. nepracují v žádné organizaci spojené se sociálním vyloučením a ani jím netrpí.

Teoretická východiska

Domov

Jak bylo vzpomenuto v úvodu, domov není jen fyzická střecha nad hlavou. Domov představuje spleť komplex materiálních a abstraktních věcí/činností. Nejedná se pouze o čtyři stěny a střechu. Jestliže chceme lidi navrátit/dostat do společnosti, aby se podíleli na kulturním, ekonomickém a politickém životě společnosti, je zapotřebí jim zabezpečit normální domov (život). Za ten rozhodně není možné pokládat byty v sociálně vyloučených lokalitách, azylové domy, noclehárny a pod. Bydlení se realizuje v bytě/domě, který funguje na určitých principech (někdy je nutné je vysvětlit sociálně vyloučeným skrz dlouhodobou sociální práci a podporu) a splňuje určité standardy – jedná se o vybavení domácnosti, polohu daného obydlí, interakci členů v domácnosti a pod. Téměř žádný člověk žijící v sociálně vyloučené lokalitě, kt. je postižený soc. vyloučením, nemá domov a jakmile někdo prožije většinu života v takovýchto lokalitách, je velká pravděpodobnost, že se dotyčný člověk bude dostávat do konfliktu se společností. To samé platí i pro lidi bez domova, pro které platí prakticky totožný princip. Při řešení otázky bezdomovectví a sociálně vyloučených lokalit je nutné pracovat s myšlenkou vytvoření domova pro tyto osoby, protože je to jediná cesta, jak účinně řešit problém soc. vyloučení.

Kultura chudoby

Aby člověk přežil v chudobě, musí se na ní adaptovat – to se projevuje od každodenních činností až po to, jak samotný jedinec uvažuje, přemýšlí a interpretuje realitu kolem sebe. To poměrně často vede ke konfliktu se společností – lidé, kteří trpí soc. vyloučením, si vyvinuli jiné strategie přežití než zbytek populace. V daném textu se budeme zejména zabývat generačně produkovanou chudobou, která vytváří kulturu chudoby z pokolení na pokolení (v našem prostředí převážně u romského etnika) – generačně produkovaná chudoba jde téměř vždy ruku v ruce s prostorovou segregací a velkou koncentrací soc. vyloučených na jednom místě, kde se daná kultura udržuje, konzervuje a generačně předává. Druhým způsobem jak „vniknout“ do kultury chudoby je skrze akutní životní událost, kdy člověk přijde o domov (popřípadě jiný životní standard) a je nucen se přizpůsobit okolí, aby přežil – v tomto případě naučení se „kultuře/způsobu života“ nezabezpečuje generačně rodina, ale jiní bezdomovci a instituce, kt. s nimi pracují. Odevzdávání dané „kultury“ a kooperace členů, kteří do ní spadají, souvisí s primárním účelem přežít, avšak čím víc člověk přijímá prvky dané kultury, tím více upadá do soc. vyloučení.

ETHOS a čas

ETHOS je Evropská typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení, kterou vytvořila organizace FEANTSA za účelem přesné kategorizace bezdomovectví v otázkách politiky, výzkumu a pod. což dopomáhá k debatě o lidech bez domova v globálním měřítku vzhledem k tomu, že definice bezdomovectví se mezi jednotlivými státy liší.

Kategorií bezdomovectví (anebo lidí jím ohrožených) v ETHOS-e je poměrně mnoho – proto vyjmenujeme pouze základní členění⁸ (FEANTSA 2005). Pokud bychom se řídili definicí ETHOS, tak bychom do ní mohli zařadit bez problémů také všechny lidi žijící v sociálně vyloučených lokalitách (taktéž azylových domech a pod.), jako bezdomovce (anebo jako lidi, kterým bezdomovectví hrozí), – což ještě více potvrzuje myšlenku domova jako takového, která zde již byla rozebrána.

1. Bez střechy (rooflessness) – osoby přežívající a přespávající venku, popřípadě v noclehárnách.

⁸ Kompletní tabulku ETHOS je možné najít zde:

http://www.feantsa.org/spip.php?action=acceder_document&arg=221&cle=8e3e51a42f60896a7e21557b9fda79992e7f8833&file=pdf%2Fcz.pdf&lang=en

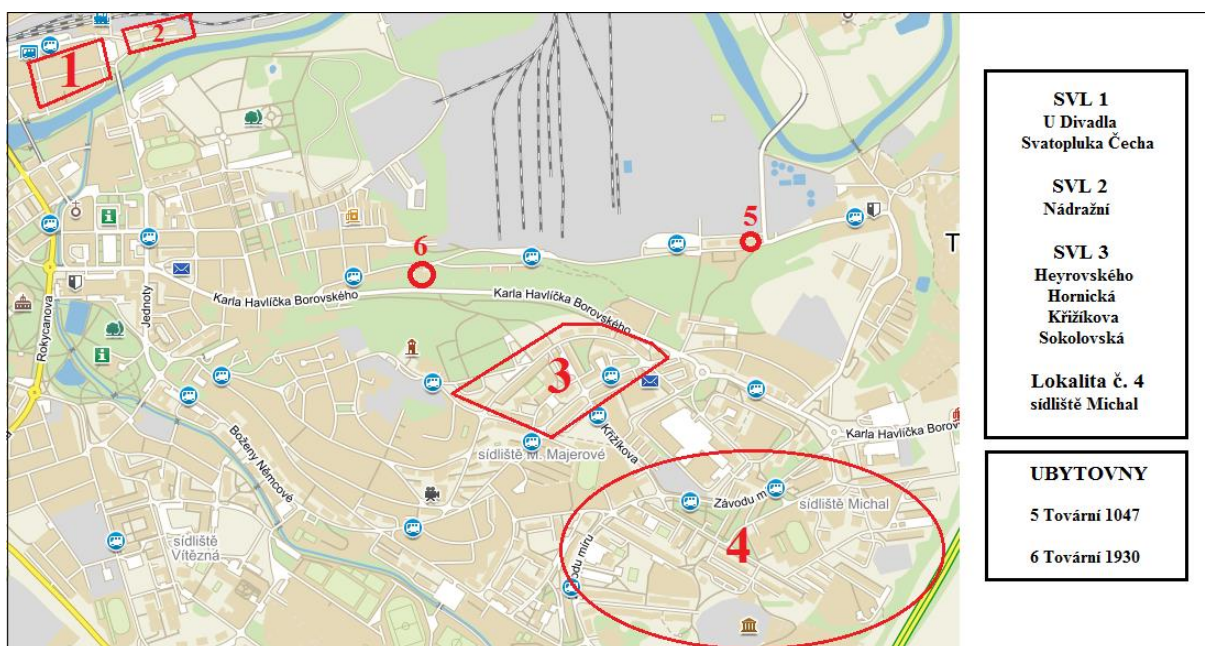
2. Bez bytu (houselessness) – osoby, které žijí v institucích (např. azylové domy, ubytovny a pod.), popřípadě osoby, kt. jsou před opuštěním instituce (např. věznice, dětský domov).
3. Nejisté bydlení (living in insecure accommodation) – osoby žijící v nejistém bydlení, kt. hrozí vystěhování a osoby ohrožené domácím násilím (např. přechodné bydlení u známých a u rodiny, bydlení v bytě bez právního podkladu a pod.)
4. Nevyhovující bydlení (living in inadequate accommodation) – osoby žijící v nevyhovujících podmínkách, jako jsou mobilní karavany, přelidněné byty, byty bez vody a elektřiny, byty ve špatném technickém stavu.

Bezdomovec je tedy osobou, která nemá domov, anebo možnost dlouhodobého využívání adekvátního ubytování.

ETHOS rozebírá současnou životní situaci osob, které trpí sociálním vyloučením, (např. to, zda jsou momentálně v azylovém domě, na ulici, v dětském domově, či jim hrozí vystěhování a pod.), avšak téměř vůbec nereflektuje čas – tedy délku vystavení jedince sociálnímu vyloučení, kt. je hlavním determinantem toho, jakým způsobem člověka nazpět zařadit do společnosti. U osob, které žijí v sociálně vyloučených lokalitách absence času v dané definici není až tak důležitá – tedy samozřejmě, dalo by se pracovat s myšlenkou, že když se jedinec přestěhuje do soc. vyloučené lokality anebo se v ní narodí, tak za jak dlouhou dobu si osvojí daný styl života a následně člověk upadá do sociálního vyloučení hlouběji, což ztěžuje jeho zařazení do společnosti. U lidí bez domova je determinant času velmi podstatný a v zásadě platí, že čím dříve se člověku na ulici od jeho pádu pomůže, tím je větší šance, že si udrží stabilní bydlení, práci a sociální vazby. Z tohoto důvodu se jeví služby preventivního charakteru s poskytnutím stálého bydlení jako jeden z nejlepších prostředků, kterým je možné po dobu dlouhého časového úseku vyřešit sociální vyloučení (tedy jinak řečeno, je potřeba zamezit tomu, aby se vytvářely nové sociálně vyloučené lokality anebo zabránit jejich zvětšování a aby na ulicích nepřibývali noví bezdomovci).

Sociálně vyloučené lokality ve městě Sokolov a jejich obyvatelé

Ve městě se nacházejí tři sociálně vyloučené lokality a jedna lokalita, kde hrozí, že se v ní do budoucna vytvoří segregovaná oblast (lokalita s vyšším podílem soc. vyloučených). Mapa nezobrazuje ubytovnu na adrese Fibichova 422.

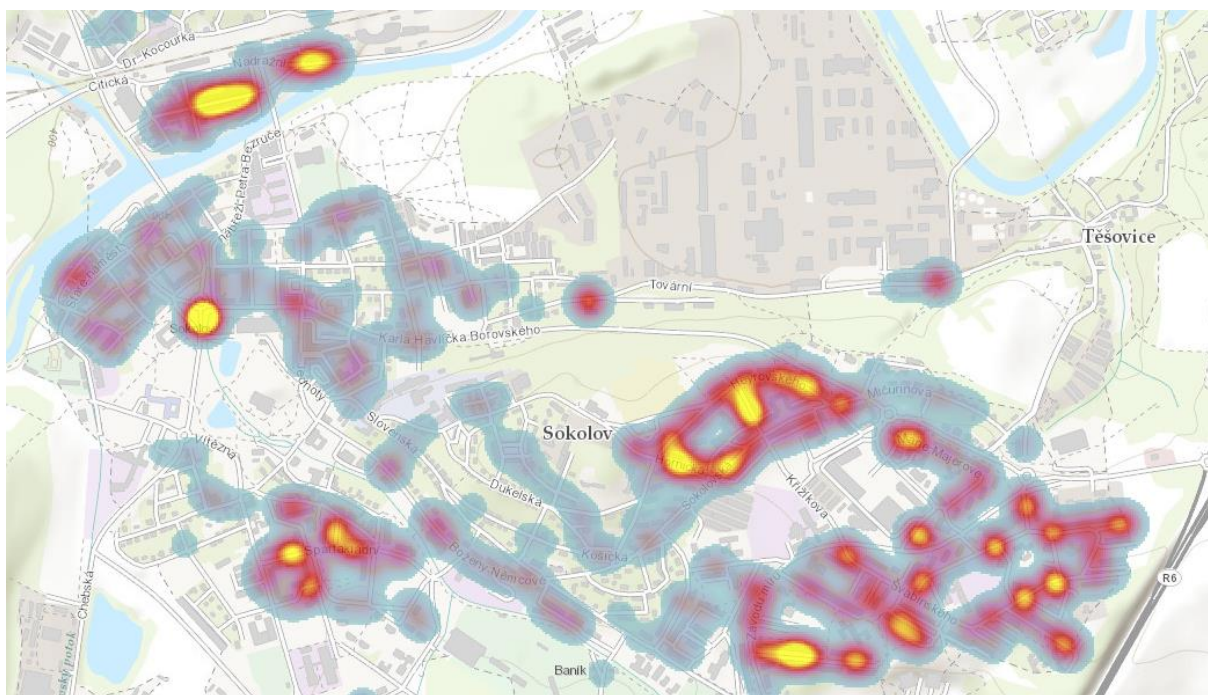

Mapa zobrazuje 3 SVL a lokalitu s vyšším podílem soc. vyloučených.

Dané lokality byly identifikované pěti způsoby a to⁹:

- 1) Podle evidence Úřadu práce (mapu, která vychází z evidence, viz níže).
- 2) Podle vlastníků bytů – tedy zda se v dané lokalitě nacházejí byty vlastníků, kt. pronajímají byty výhradně soc. vyloučeným.
- 3) Rozhovory s obyvateli Sokolova.¹⁰
- 4) Pozorováním v lokalitě (tedy kdo do jakého vchodu vchází, kdo se před bytovými domy zdržuje a pod.)
- 5) Studium již existujících materiálů na dané téma a sledováním diskusních fór na internetu.

Mapa zobrazuje osoby v evidenci na úřadě práce podle adres. Víceméně kopíruje již uvedené lokality, až na výjimku městského úřadu a sídliště Vítězná, kde se dle mapy jeví, že by se v něm soc. vyloučená lokalita nacházet mohla, avšak ostatní zmíněné postupy identifikace lokalit její výskyt nepotvrdily.

Stručně o rozdílech mezi lokalitami a změnách za poslední období

Uvedené oblasti prošly od roku 2011 poměrně dynamickými změnami, pro důkladnější popis procesu viz individuálně každou lokalitu.

Následující mapa pochází ze situační analýzy z roku 2011 (45).

⁹ Všechny uvedené postupy byly použity simultánně a identifikovaly dané 4 lokality, výjimku tvoří již existující materiály uveřejněné agenturou, které uváděly lokalitu 3 v jiné podobě než jak vypadá dnes (byty u kina Alfa se ještě využívaly, taktéž v nich byla absence některých ulic) a lokalitu 4 neuváděly vůbec.

¹⁰ Jedná se o rozhovory se soc. vyloučenými lidmi, s řadovými občany a také se zaměstnanci institucí.

V roce 2011 byly ve městě identifikované 2 soc. vyloučené lokality, které se od této doby poměrně změnily.

Lokalita označená jako A zobrazuje současnou Lokalitu 1 a 2. lokalita se rozdělila na dvě homogenní jednotky, což způsobilo zejména příchod nových lidí do východní části lokality (ulice Nádražní – lokalita č. 2) jako i rozdílná vlastnická struktura lokalit.

Zatímco v **lokalitě č. 1 (ulice u Divadla)** převládá jako většinový vlastník firma EVAPET, v **lokalitě č. 2 (ulice Nádražní)** odkoupil bytové domy pan Berka, kt. sem za poslední období nastěhoval poměrně objemný počet nájemníků, kt. nepocházejí ze Sokolova (jsou z okolních obcí), což vytváří do určité míry tenzi mezi oběma lokalitami. Lokalita č. 2 trpí přelidněností, kt. se přetavuje do konfliktů mezi obyvateli dané lokality a všeobecně se zhoršuje jejich životní standard. Obě lokality se taktéž liší i kvalitou bytových domů, která je v lokalitě č. 2 o poznání horší. V neposlední řadě je taktéž pomyslně dělí parkoviště před železniční stanicí. Lokalita 2 je všeobecně méně viditelná z veřejného prostranství, protože je „zastřená“ mimo silniční komunikaci, chodníky a obchody.

Lokalitu B jsme v současnosti pojmenovali jako lokalitu č. 3, která prošla rovněž změnami. Podle analýzy z roku 2014/2015 (Gabal) se lokalita rozprostírala na částech čtyř ulic – Hornická, Heyrovského, Sokolovská a Pod Háječkem. V současné době na ulici Pod Háječkem nežije ve zmíněných bytových domech nikdo, jedná se o bytové domy firmy Soukenická LB, které se nacházejí nad kinem Alfa¹¹, jsou vybydlené a zazděné – společně se v nich nachází 42 bytů. Ostatní ulice zůstaly prakticky v nezměněném stavu, až na to, že k nim přibyla ulice Křížkova, která předtím nikde vzpomínaná nebyla, a podle výpovědí informátorů se do ní ve větší míře začali stěhovat soc. vyloučení lidé teprve v posledních letech.

Lokalita 4 (Sídliště Michal) – jedná se o lokalitu s větším výskytem soc. vyloučených. Nebyla zmiňována v žádných dosavadních materiálech a podle výpovědí informátorů se do ní začali stěhovat soc. vyloučení jedinci též v průběhu posledních několika let. Jedná se o poměrně rozsáhlé sídliště, ve kterém se vytvářejí „ostrůvky“, do nichž se stěhují soc. vyloučení lidé. Jedná se např. o ulice Jelínkova a Švabinského. V současné době hrozí, že se na některých místech sídliště vytvoří soc. vyloučené lokality, vzhledem k indikaci, že zde začali skupovat byty „obchodníci s chudobou“.

¹¹ Jedná se o adresy: Pod Háječkem: 1611, 1612, 1358, 1359, 1360, 1361

Významní vlastníci bytů v lokalitách

Soukenická LB s.r.o. (IČO 25037226)

Firma se sídlem v Liberci jejíž jednatelem je pdl. obchodního registru Alexandr Kendík. Podle zjištěných informací daný subjekt spravuje otec se synem a zaobírají se primárně prodejem, koupí a pronájmem nemovitostí – tedy alespoň v Sokolově, jejich aktivity v jiných městech nevylučují jiný druh podnikání.

V předcházejících materiálech uveřejněných agenturou byl subjekt označován jako důležitý vlastník bytů v sociálně vyloučených lokalitách (např. situační analýza z 2011). Situace se od té doby změnila a momentálně v bytových domech pana Kendíka žije ve většině případů výhradně majorita, která je má obehnané plotem – zejména východně od kina Alfa, podle výpovědí a pozorování však tyto domy nejsou plně obsazené. Jiné bytové domy chátrají a jsou „vybydlené“.

V SVL 1 vlastní subjekt 3 celé vchody (vybydlené), ostatní bytové domy se nacházejí v blízkosti kina Alfa, z těchto je většina opuštěná a tato lokalita již nespĺňuje charakteristiky soc. vyloučené lokality tak, jak byla popisovaná v minulosti (ulice Pod Háječkem a okolí). Po dobu výzkumu se téměř všichni obyvatelé SVL vyjadřovali na adresu majitele zmíněné firmy výhradně negativně. Údajně lidi z odkoupených bytů dostával ven různými praktikami, od úmyslného zchátrání nemovitosti po odpojování inženýrských sítí a pod. Z úst informátorů taktéž zazněla i závažná obvinění, že tamním lidem vyhrožoval, popřípadě nechal do některých bytů hodit Molotovův koktejl (zápalnou láhev), avšak tyto informace nejsou verifikovatelné a pravděpodobně měly jen očernit majitele subjektu. Negativní postoj k jeho osobě byl zachycen též od většinového obyvatelstva města Sokolov, tento se odvíjel primárně od hněvu na to, že mnoho objektů nechal zchátrat.

V současné době si město pohrává s myšlenkou, že by od subjektu odkoupilo nazpět téměř 200 bytových jednotek za přibližně 34 milionů korun, které mu v roce 2006 samo prodalo za 10 milionů korun.¹² Město má vícero návrhů co s touto lokalitou následně udělat, avšak prozatím to vypadá tak, že tyto bytové domy budou zdemolovány a nahrazeny jinými stavbami. Je to názorný příklad toho, jaké problémy může zapříčinit odprodej městského bytového fondu a z toho důvodu by se město podobným krokům do budoucnosti mělo vyhnout – je účinnější pracovat s neplatiči a motivovat je, aby své dluhy nějakým způsobem uhradili, než odprodávat bytové jednotky.

Pavel Berka

Pavel Berka je v Sokolově nejvýznamnějším pronajímatelem bytů soc. vyloučeným lidem a je v SVL známou osobou – po dobu výzkumu jsme nepotkali jediného člověka, který by o něm neměl povědomí. Ve třech SVL (1, 2, 3) vlastní 62 bytů, což při průměrném nájmu 6-9 tisíc korun za byt produkuje měsíčně 372 000 - 558 000 korun českých (ve skutečnosti to bude pravděpodobně víc vzhledem k tomu, že nebyly započítané byty mimo třech lokalit). Samozřejmě se nejedná o čistý zisk, vzhledem k tomu, že určitá část z těchto prostředků musí jít na poplatky, správu a pod.

Z rozhovorů vyplynul na osobu Pavla Berky dvojitý pohled. Na jedné straně jej určitá skupina Romů chválí, že když nemohou sehnat ubytování (chválili jej zejména lidé, kt. žili v lokalitě č. 3), tak je to jistota a umí jim ho bez problémů poskytnout. Druhý pohled je výlučně negativní a byl prezentován zejména lidmi z lokality č. 2, která se potýká s různými problémy, jejichž strůjcem je údajně sám pronajímatel, který rovněž nebyl v oblibě pro jeho údajné arogantní vystupování (tykání podnájemníkům a pod.). Všeobecně byl známý mezi Romy, že poskytuje ubytování každému, kdo za něj platí.

Pronajímané byty bývají téměř vždy výhradně nezařízené (informace z lokalit č. 2 a 3). Byty v lokalitě č. 2 bývají často v katastrofálním stavu (špinavé stěny, nezařízená elektrifikace, popraskané

¹² Dostupné zde: <http://sokolovsky.denik.cz/z-regionu/sokolov-zrejme-koupi-domy-hruzy-nad-alfou-20160818.html> [cit. 2016-13.10]

trubky a pod.). Nájemci si musí na vlastní náklady hradit všechny opravy. „Když se někdo k němu nastěhuje, tak je nucen uvést byt alespoň do obyvatelného stavu, kamarád v tom bytě dokonce neměl ani pojistky na elektrinu – tak to tam má udělané jen tak na divoko“. Taktéž byly zaznamenány problémy s vývozem odpadu (tedy počtu odpadových košů na hlavu v domácnosti), s vyúčtováním studené vody (tedy věci, kt. by měly být hrazené z poplatků zahrnutých v nájemném) a všeobecně s údržbou daných nemovitostí a bytů. Smlouva na pronájem bývá uzavírána vždy na měsíc. Podle výpovědí informátorů nechodí peníze ze soc. dávek na bydlení přímo na účet, ale v den jejich vyplácení čeká u pošty v autě, kde od Romů zinkasuje peníze a dává jim podepsat novou smlouvu (opět na měsíc). Pokud někdo nezaplatí, tak bývá okamžitě vystěhován, podle výpovědí se taktéž údajně objevilo několik případů, kdy pronajímatel nevrátil bez udání důvodu kauci, popřípadě si „přivlastnil“ nábytek vystěhovaného člověka, kt. následně odprodával.

V terénu byly zaznamenány taktéž zprávy o tom, že město by chtělo některé jeho objekty odkoupit (primárně v Nádražní ulici) a následně je zbourat, avšak samotné město tuto informaci nepotvrdilo.

EVAPET s.r.o. (IČO 64832333)

Jedná se o firmu se sídlem v lokalitě č. 1 (U Divadla) a je v této lokalitě nejvýznamnějším většinovým vlastníkem bytových domů a bytů. Statutárním orgánem firmy je Věra Pompová, podíl v ní má i Peter Hösl. Stejně osoby taktéž figurují ve společnosti ANIPET s.r.o. (IČO 27982441). Tento subjekt vlastní byty pouze v lokalitě č. 1.

Dopátrat se v terénu k věrohodným informacím o činnosti dané firmy a osob v ní figurujících bylo poměrně problematické vzhledem k tomu, že paní Pompová má příbuzenské vazby na romskou komunitu a mnoho soc. vyloučených lidí se k tomuto tématu odmítalo vyjádřit (např. pro již vzpomenuté rodinné vazby anebo byli u nich v pronájmu). Podle zjištěných informací má rodina Pompových v romské komunitě poměrně velký vliv, jednak pro její rozvětvenost a taktéž pro majetnost některých jejích členů. Největší kredibilitu v komunitě jim zaručuje pronajímání bytů, kterých má subjekt v současné době 36, z čehož se všechny nacházejí v lokalitě č. 1. Pokud vezmeme v úvahu, že průměrný nájem je 6 až 8 tisíc, tak firma na nájmech vybere přibližně 216 000 až 288 000 korun českých. Existuje předpoklad, že všechny předmětné byty má subjekt obsazené vzhledem k tomu, že lidé na něj napojení odkoupili v dané lokalitě dva nebytové domy, které podle zjištění z terénu plánují přetransformovat na bytové. Na adresu firmy jsme zaznamenali jak negativní tak i pozitivní ohlasy, zajímavé bylo, že lidé okamžitě označili jako významného pronajímatele pana Berku, avšak o zmíněné romské rodině většinou mlčeli (i když jsme vedli rozhovor přímo v lokalitě, kde vlastní byty) a rozhovořili se o ní, až když jsme dali najevo, že o nich víme. Byty údajně nejsou v dobrém technickém stavu, ale podle výpovědí jsou na tom stále lépe než byty pana Berky. Pokud někdo dluží na nájmu, tak záleží na tom, o koho se konkrétně jedná a v určitých mezích je někdy možná dohoda. Ne každý člověk tedy končí automaticky na ulici. Taktéž byly do určité míry zaznamenány problémy s poplatky za energie a s vývozem odpadu či s opravami na bytech.

Předcházející neveřejná analýza (Gabal) označila, že praktiky daného pronajímatele někdy hraničí s lichvou - je nutné podotknout, že podobná informace byla zachycená i během našeho výzkumu, avšak není možné ověřit, zda je toto tvrzení pravdivé anebo či se jedná pouze o pokus, jak někomu uškodit.

Lokalita č. 1

V již vzpomínaných předešlých materiálech se uváděly ulice u Divadla, Svatopluka Čecha a Nádražní jako jedna lokalita, avšak během výzkumu se přišlo na to, že dané lokality se výrazně liší vlastnickou strukturou a taktéž původem obyvatelstva, vybaveností a specifickými problémy. Proto je vhodné tyto lokality rozdělit. Hlavní část lokality č. 1 se rozkládá na ulici U Divadla, taktéž mírně zasahuje i do ulice Svatopluka Čecha (viz mapa níže).

Danou oblast lze rozdělit na dvě poloviny, z čehož první tvoří obchody a sídla firem a druhou polovinu tvoří bytové domy obývané soc. vyloučenými lidmi. Lokalita je situovaná v bezprostřední blízkosti železniční a autobusové stanice v těsné blízkosti centra města. Nachází se v ní větší počet obchodů a trafik, taktéž v ní sídlí Člověk v tísni a Nizkoprahové zařízení pro děti a mládež - Klub Půda (Kotec). 350 metrů od lokality nalezneme NDC pro osoby bez přístřeší (Pomoc v nouzi).

Následující mapa zobrazuje lokalitu č. 1. V **červené zóně** se nacházejí bytové domy, ve kterých žijí převážně soc. vyloučení lidé. V **modré zóně** se oproti tomu nacházejí z velké části objekty nebytového charakteru, ve kterých sídlí obchody a firmy. **Červené kroužky** označují bytové domy, kde žijí převážně soc. vyloučení. **Hnědé** jsou vybydlené bytové domy, **zelené** objekty nebytového charakteru, **žluté** opuštěné zrekonstruované byt. domy. **H** – herny.

Tabulka zobrazuje jména osob a subjektů, kt. v lokalitě vlastní více jak 2 byty anebo 1+ bytových domů.

Číslo na mapě Typ objektu	Vlastníci / Vlastník	Počet bytů v objektu	Adresa
	Soukromí vlastníci +		

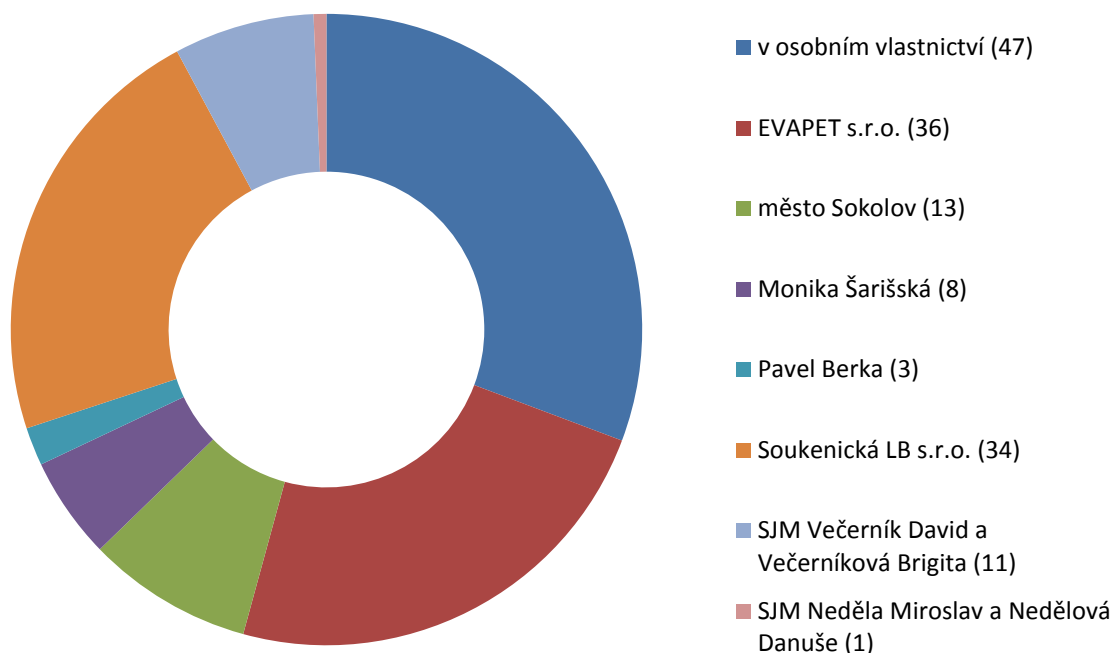
1. Bytový dům	EVAPET (5 bytů) Pavel Berka (1 byt) Město Sokolov (1 byt)	12	U Divadla 1376
2. Bytový dům	EVAPET (celá budova)	11	U Divadla 1022
3. Bytový dům	EVAPET (celá budova)	6	U Divadla 340
4. Bytový dům	EVAPET (celá budova)	9	U Divadla 1377
5. Bytové domy	Soukromí vlastníci + Město Sokolov (cca 6- 10 bytů)	16	U Divadla 1371, 1372
6. Bytový dům	Soukenická LB (celá budova)	12	Svatopluka Čecha 1373
7. Bytový dům	Soukenická LB (celá budova)	8	Svatopluka Čecha 1374
8. Objekt k bydlení	SJM Neděla Miroslav a Nedělová Danuše (celá budova)	1	Svatopluka Čecha 565
9. Bytový dům	Soukromí vlastníci + Město Sokolov (1 byt) SJM Večerník David a Večerníková Brigita (1 byt) Pavel Berka (2 byty)	16	U Divadla 1365, 1366
10. Bytový dům	Soukenická LB (celá budova)	8	U Divadla 1364
11. Stavba pro administrativu	EVAPET (celá budova)	0	U Divadla 257
12. Bytový dům	Soukromí vlastníci + Město Sokolov (5 bytů) EVAPET (5 bytů) Monika Šarišská (5 bytů) SJM Večerník David a Večerníková Brigita (1 byt)	36	U Divadla 1599, 1600, 1601
13. Bytový dům	SJM Večerník David a Večerníková Brigita (celá budova)	9	Svatopluka Čecha 1375
14. Bytový dům	Soukenická LB (celá budova)	6	Svatopluka Čecha 424
15. Bytový dům	Monika Šarišská (celá budova)	3	Svatopluka Čecha 1039
16. Průmyslový objekt	EVAPET (celá budova)	0	Nádražní 334
BYTŮ CELKEM		153	

Vlastnická struktura

Graf zobrazuje majitele bytů v dotčené lokalitě. Jsou uvedeni lidé, kt. v dané lokalitě vlastní více než 2 byty anebo jeden a více bytových domů. Pod kolonkou „v osobním vlastnictví“ se nachází zbytek lidí.

Počet bytů - 153

V lokalitě se nalézají 18 vchodů do bytových domů, ve kterých je 153 bytů, z toho 3 vchody jsou vybydlené a nikdo v nich nežije (28 bytů). Konkrétně v ulici U Divadla se nalézají 114 bytů, z nichž je 8 ve vybydleném domě. V ulici Svatopluka Čecha je 39 bytů, z toho je vybydlených 20 bytů. Vybydlené domy vlastní firma Soukenická LB a nachází se v nich 28 bytů. Firma má v lokalitě ještě jeden bytový dům, kt. je zrekonstruovaný, ale nebydlí v něm nikdo (6 bytů).

Největším vlastníkem bytů je firma EVAPET s.r.o., jejíž vlastníci kromě bytových domů v lokalitě rovněž vlastní 2 domy nebytového charakteru (č. 11 a 16), které plánují upravit do podoby bytových domů, což naznačuje, že lokalita se v budoucnosti rozroste o přibližně 14 – 22 bytů.

Dalším vlastníkem je město Sokolov, které v lokalitě disponuje třinácti byty, z čehož je podle slov odboru správy majetku obsazených přibližně 3-4 byty. Ostatní městské byty v lokalitě jsou neobsazené a v minulosti byly využívány za účelem poskytnutí náhradního ubytování. Aby se byty mohly plnohodnotně využívat, bylo by nutné je zrekonstruovat. Dotyčné bytové jednotky jsou opatřeny vytápěním na tuhá paliva. Po dobu výzkumu se objevily indicie, že by město chtělo dané byty využít na soc. bydlení, což bych však nedoporučil vzhledem k tomu, že jsou pro daný účel nevhodné (ne snad pro jejich stav, ale protože se nacházejí v SVL).

Dále se v lokalitě nacházejí vlastníci bytů, o kterých se během výzkumu nepodařilo získat podrobnější informace (kromě pana Berky) a jsou zahrnuti v grafu i v tabulce.

Ze 153 bytů v lokalitě vlastní většinoví vlastníci 106 bytů, což znamená, že 7 vlastníků vlastní v lokalitě 69 % z jejího celkového bytového fondu. Do budoucnosti to vypadá, že se dané procento bude vzhledem k exekucím a následným dražbám bytů zvyšovat, ke dni 4. 8. 2016 bylo v lokalitě zaznamenáno 8 exekučních příkazů k prodeji nemovitosti (bytu), což je z celkového počtu 47 bytů, kt. nevlastní většinoví vlastníci, poměrně vysoké číslo.

Popis lokality

Bytové domy v lokalitě byly postaveny přibližně v 50. letech 20. století a od své výstavby prošly jen drobnými úpravami. Většinou se jedná o výměnu oken anebo změny topného systému

z tuhého paliva na plyn (vačky). Všechny bytové domy jsou napojeny na vodovod, kanalizaci a plyn. V jednom z bytových domů se nalézá otopný kotel přímo ve stavbě. Všeobecně jsou bytové domy v podprůměrném stavu a potřebovaly by rozsáhlejší rekonstrukční zásahy.

Během výzkumu se objevily indicie, že se v lokalitě a v její blízkosti objevují černé skládky, které však podle slov MP nevytvářejí nutně obyvatelé lokality. MP někdy přistavuje kontejner na zmíněnou ulici a poskytuje lidem možnost vyklidit sklepy/byty/půdy a pod. Problém s odpadem byl zaznamenán i po dobu pobytu v lokalitě, kde bylo možno spatřit nedostatečný počet přeplněných popelnic, kterých evidentně pronajímatelé nezabezpečují dostatek.

Nájemné se podle slov informátorů pohybuje v rozmezí přibližně od 7 do 9 tisíc korun. Jeho výše odvisí od daného pronajímatele a velikosti bytu. Kauce se taktéž pohybuje přibližně ve výši nájmu, tedy 9-10 tisíc. Samotné vybavení bytů a jejich stav je individuální věcí a liší se od rodiny k rodině. Důvodů, proč se lidé do dané lokality stahují je vícero, například už v dané lokalitě mají rodinu, za kterou přicházejí, neuměli sehnat pronájem jinde apod. Poměrně velkou výhodou je, že majitelé přijímají početné rodiny, které by jinak neměly šanci získat komerční ubytování. Taktéž se při hledání bytu v dané lokalitě Romové nesetkávají s diskriminací vzhledem k tomu, že hlavní pronajímatel se zaměřuje na tuto cílovou skupinu.

Co se týká mezilidských vztahů, tak lidé žijící U Divadla, nemají příliš v oblibě nově přistěhované lidi na Nádražní ulici: „*Na konci Nádražní tam žijí divoši*“. Majoritní obyvatelstvo neskrývá svoji nevoli vůči obyvatelům v dané lokalitě – výroky typu „já bych to všechno vystřílel“ nejsou ojedinělé – samotná existence lokality způsobuje napětí. Taktéž po dobu výzkumu se vyskytovaly indicie, že existuje určité napětí mezi Romy žijícími U Divadla a na sídlišti Michal. Romové z lokality se staví k bezdomovcům poměrně kladně, což je pravděpodobně způsobeno tím, že jsou mezi nimi i Romové, respektive jejich rodina.

Největším problémem se v dané lokalitě jeví informátorům dvě věci, kterými je bezpečnost a trávení volného času. Problematika bezpečnosti spočívá zejména v drogové situaci, která je zde problémem i vzhledem k faktu, že i v průběhu samotného výzkumu nám byl na daném místě nabízen pervitin. Pro drogovou činnost se mnoho rodičů bojí pouštět ven děti samotné. Dalším problémem ohledně bezpečnosti, na který poukazovali obyvatelé, byla rychlá jízda automobilů ulicí – nejednalo se o subjektivní tvrzení, ale je založené na pravdě. Auta danou ulicí skutečně projíždějí nepřiměřeně rychle, což je nebezpečné vzhledem k tomu, že se na ulici pohybuje množství dětí. To, že se na ulici pohybují matky s dětmi a mládež, informátoři vysvětlovali tím, že s nimi nemají kam jít, že by potřebovali dětské hřiště a že je v lokalitě všeobecně málo aktivit, kterými by děti mohly trávit svůj volný čas.

Problémy s lokalitou z hlediska většinové populace se odvíjejí zejména od faktu, že se lokalita nachází v blízkosti železniční a autobusové stanice a kdokoli přijede do Sokolova, musí projít v její blízkosti. Tento průchod bývá podle slov některých informátorů nepříjemný vzhledem k tomu, že na ulici postávají skupinky Romů, které v lidech vzbuzují strach, avšak ve většině případů pouze pasivně – aktivně se v některých případech odehrává, že po někom začnou křičet nebo okolojdoucí oslovovat, což potvrdily výpovědi informátorů a taktéž pozorování.

Obyvatelstvo

Pdl. situační analýzy z roku 2011 tvoří Romové asi 60-80% populace lokality. Odhadnout, kdo je Rom a kdo ne je prakticky nemožné, avšak z osobního subjektivního hlediska uvedená čísla v průběhu výzkumu pro lokalitu platí. Je rovněž potřeba vzít na vědomí, že ne každý Rom trpí soc. vyloučením.

Podle počtu evidence obyvatel (ke dni 29. 11. 2016) má v lokalitě nahlášený trvalý pobyt 442 lidí, avšak číslo nemusí zohledňovat realitu toho, kolik z nich tam ve skutečnosti žije. Při počtu 105

bytů (odečteny byly byty Soukenická LB, města a pod.) je tedy obsazenost bytů v lokalitě přibližně 4,2 osoby na byt. Z daného čísla je úřadě práce registrovaných (pdl. doručovacích adres) 86 lidí.

Doporučení

1) Zamezit novému stěhování SV osob – toto doporučení je v praxi téměř nemožné realizovat, avšak v budoucnosti se možná najde způsob na jeho uskutečnění (např. odkupem bytů městem). Počet nově přistěhovaných by se dal taktéž zredukovat, pokud by dané cílové skupině opatřilo město byty jinde.

2) Pokud město odkoupí dané bytové domy od pana Kendíka tak, jak se píše v médiích, mělo by se snažit využít je alespoň částečně pro sociální služby.

3) Vystavění dětského hřiště pro matky s dětmi.

4) Aktivnější práce se zadluženými, aby se předešlo exekučnímu prodeji bytů, kt. končí u spekulantů.

5) Zintenzivnění kroků boje proti omamným látkám.

6) V ulici Divadelní zamezit rychlé jízdě aut (např. pomocí retardérů) – daný problém byl taktéž zaznamenán v evaluační zprávě z roku 2012.

7) V lokalitě se nacházejí 3 herny – omezit jejich provoz.

8) Pokusit se při řešení problémů lokality otevřít dialog mezi většinovými vlastníky a městem.

Lokalita č. 2

Sousedí západně s lokalitou č. 1 (U Divadla) a jsou od sebe přibližně 150 metrů vzdáleny, avšak liší se vlastnickou strukturou, skladbou obyvatelstva a problémy, se kterými se obyvatelstvo potýká. Obě lokality jsou z geografického hlediska rozdělené parkovištěm a cestou.

I když se na mapě jeví jako malá, žije v ní poměrně objemný počet lidí. Vzhledem k blízkosti k první lokalitě splňuje některé její charakteristiky, tedy blízkost obchodů, centra a organizací pracujících se soc. vyloučenými. Nachází se na konci bytové zástavby v ulici Nádražní, odtud je z jedné strany viditelná

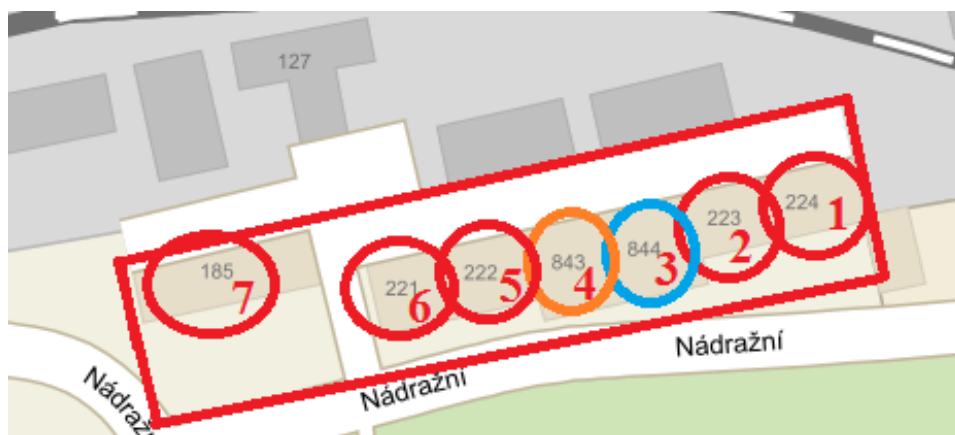
ze silniční komunikace, avšak vchody do bytů a prostranství před nimi, kde se místní obyvatelé zdržují, je mimo dohled a tím pádem je méně viditelná než předchozí lokalita. Subjektivně lokalitu hodnotím jako nejhorší v celém Sokolově vzhledem k přelidněnosti a jejímu celkovému prostředí.

Mapa zobrazující lokalitu č. 2.

Červené kroužky: Bytové domy (vchod) ve kt. bydlí soc. vyloučení

Modré kroužky: Bytové domy (vchod) ve kt. nežijí soc. vyloučení

Oranžové: Bytové domy (vchod) ve kterých žijí obě dvě předcházející skupiny pohromadě

Tabulka zobrazuje majitele bytových domů/vchodů.

Číslo na mapě Typ objektu	Vlastníci / Vlastník	Počet bytů v objektu	Adresa
1. Bytový dům	Pavel Berka	6	Nádražní 224
2 Bytový dům	Pavel Berka	6	Nádražní 223
3. Bytový dům	Bytové družstvo Nádražní 843 & 844	8	Nádražní 844
4. Bytový dům	Bytové družstvo Nádražní 843 & 844	13	Nádražní 843
5. Bytový dům	Pavel Berka	6	Nádražní 222
6. Bytový dům	Pavel Berka	6	Nádražní 221
7. Bytový dům	Pavel Berka	8	Nádražní 185
BYTŮ CELKEM		53	

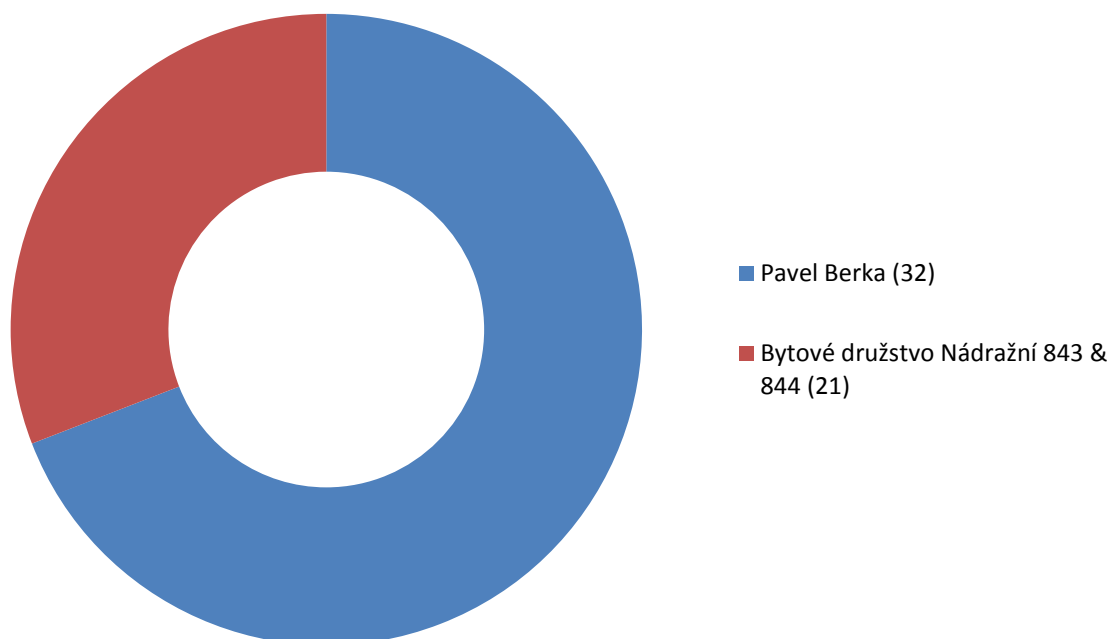
Vlastnická struktura

Graf zobrazuje majitele bytů/domů v lokalitě č. 2

Počet bytů - 53

V lokalitě se nachází 7 vchodů do bytových domů, kde je možné najít 53 bytů. Jediný pronajímatel, kt. se v lokalitě zabývá systematickým pronájmem soc. vyloučeným, je pan Berka.

Popis lokality

Bytové domy a byty v nich se nacházejí v katastrofálním stavu (problémy s elektrifikací, vlhkostí, vodovodním potrubím a pod.), výjimku tvoří domy bytového družstva (3 a 4), které nejeví známky výrazného zanedbání. Jedná se o bývalé drážní byty, které v současné době vlastní pan Berka (kromě bytů bytového družstva) a odkoupil je od firmy TOBA TRADE s.r.o. z Ostravy. Tyto byty nabyl pan Berka v letech 2014-2016 – Gabal (2014/15) uvádí jako majitele bytů ještě firmu TOBA TRADE, což potvrdily i výpovědi informátorů, dle kterých k prodeji došlo před 1-2 roky.

Další byty v lokalitě vlastní Bytové družstvo Nádražní 843 a 844, které vlastní dva vchody ve větším bytovém domě. V jednom vchodě žijí výlučně neromové (č. 3) a ve druhém žije smíšené složení lidí, kde ve 4 z celkových 14 bytů žijí Romové (č. 4). Vztahy mezi obyvateli těchto dvou vchodů se dají považovat za relativně normální. Avšak směrem k nájemcům z vedlejších vchodů jsou více než negativní.

Nájemné v této lokalitě se pohybuje v rozpětí od 6 do 9 tisíc. Zálohy se pohybují okolo 10 tisíc korun českých. Byty jsou všeobecně ve špatném technickém stavu a téměř ve všech se přes zimu topí tuhými palivy. Na ohřev vody jsou ve většině bytů nainstalované elektrické bojler, které ale obyvatelé pro vysokou spotřebu, popřípadě pro nevědomost jak s nimi zacházet, nepoužívají. V oblasti byl údajně zaznamenán problém s plošticemi (štěnice) a taktéž s přemnožením potkanů. V oblasti existuje rovněž problém s vývozem odpadu – respektive s nedostatečným počtem odpadkových košů (popelnic), tento problém nakonec vyústil do toho, že byly z lokality odstraněny koše na tříděný odpad, kam obyvatelé vyhazovali odpad komunální. Ve vchodech se nachází vždy pouze jeden vodoměr, což při vyúčtování za vodu způsobuje konflikty vzhledem k tomu, že nedoplatek se přerozděluje mezi všechny nájemníky. Momentálně jsou v lokalitě přibližně 3 byty odpojené od elektrické energie. Dům č. 7 není jako jediný ze všech napojený na plyn.

Migrace se v lokalitě jeví být značným problémem, který je ve městě dobře známý. Za poslední rok se situace rapidně změnila poté, co se sem začali stěhovat noví romští nájemníci (údajně převážně z okolí Sokolova – např. obec Dasnice), kteří mají mezi sebou napjaté vztahy, což vede ke konfliktům, v některých případech taktéž směřovaným vůči starousedlíkům. „No a od té doby jak to koupil ten Berka... tak ten tomu dal... poslední rok a půl to je fakt hrůza. Úplně se to tu změnilo... nedá se ani venku před barákem chodit, když fakt musím s chlapcem ven tak jdeme za barák, před barák vůbec ne. Je tu příliš mnoho lidí venku před barákama“ anebo „On sem nastěhuje fakt každého... je mu to úplně jedno, jestli se mezi sebou pozabíjíme“. Podle slov městské policie se také v lokalitě za poslední období situace zhoršila a jejich výjezdy na dané místo jsou poměrně časté, z větší části se jedná o rodinné konflikty, které obyvatelé lokality mají mezi sebou. Obyvatelé lokality, kteří jsou pracovně činní, si také stěžovali na časté rušení nočního klidu.

Přistěhovalectví nových rodin (údajně se jedná o 3 až 5 velkých rodin) zapříčinilo následující:

1) časté sousedské a rodinné konflikty a spory – policie do lokality musí docházet pravidelně. Zmíněný nesoulad může být do určité míry mytizovaný vzhledem k tomu, že na něco nového se zpravidla nahlíží s nedůvěrou. Taktéž nově přistěhovaní nemají pravděpodobně k nové lokalitě vztah (ať již k lidem zde žijícím nebo z materiálního hlediska), dalo by se konstatovat, že se jedná o negativní důsledky migrace.

2) prostředí se rapidně změnilo, za bytovými domy se zdržují velké počty lidí, kteří dělají hluk. Romové, kteří nově přišli, jsou údajně podle slov informátorů konfliktní a neudržují pořádek.

3) z dotčené lokality byly odstraněny odpadkové koše na tříděný odpad (sklo, papír atd.) a to z důvodu, že obyvatelé do nich začali házet věci, které tam nepatří (informace ověřená i z webové stránky města a taktéž přímo v lokalitě od informátorů).

4) podle výpovědí se zvýšilo užívání drog, někteří obyvatelé lokality se proto bojí svoje děti pouštět ven samotné (drogy + zvýšená koncentrace nových Romů před bytovými domy).

Za největší problémy označovali informátoři 3 věci. Prvním problémem jsou drogy - tak jako i v předchozí lokalitě, i zde se lidé bojí z tohoto důvodu pouštět ven děti samotné a drogová činnost zde údajně „kvete“. Dalším problémem je přelidněnost lokality, která způsobuje konflikty, hluk a nadměrné množství odpadu. Posledním, třetím problémem, který obyvatele trápí, je absence dětského hřiště. V blízkosti lokality se také nacházejí již vzpomínané 3 herny, které též byly označeny jako problémové (z pohledu obyvatel). Všeobecně se z pohledu města jeví zase problémem to, že se lokalita nachází v bezprostřední blízkosti železniční stanice a cyklostezky, kde obyvatelé lokality svojí přítomností vzbuzují u některých lidí strach.

Obyvatelstvo

Lokalitu kromě dvou vchodů (č. 3 a 4) obývají téměř výhradně Romové, kt. trpí soc. vyloučením. Podle počtu evidence obyvatel (ke dni 29. 11. 2016) má v lokalitě nahlášený trvalý pobyt 130 lidí (odečteny jsou byty bytového družstva). Při počtu bytů 32 (ty, které jsou obývané výhradně Romy) žijí v každém bytě průměrně 4 osoby. Z daného počtu je na úřadě práce evidovaných 38 lidí.

Doporučení

1) Zamezit novému stěhování SV osob – toto doporučení je v praxi téměř nemožné realizovat, avšak v budoucnosti možná bude nalezen způsob jeho uskutečnění (např. odkoupení bytových domů od pana Berky). Krom odkoupení bytových domů se také dá počet nově přistěhovaných zredukovat, pokud by dané cílové skupině poskytlo město byty jinde.

2) Výstavba dětského hřiště pro matky s dětmi.

3) Zintenzivnění kroků boje proti omamným látkám.

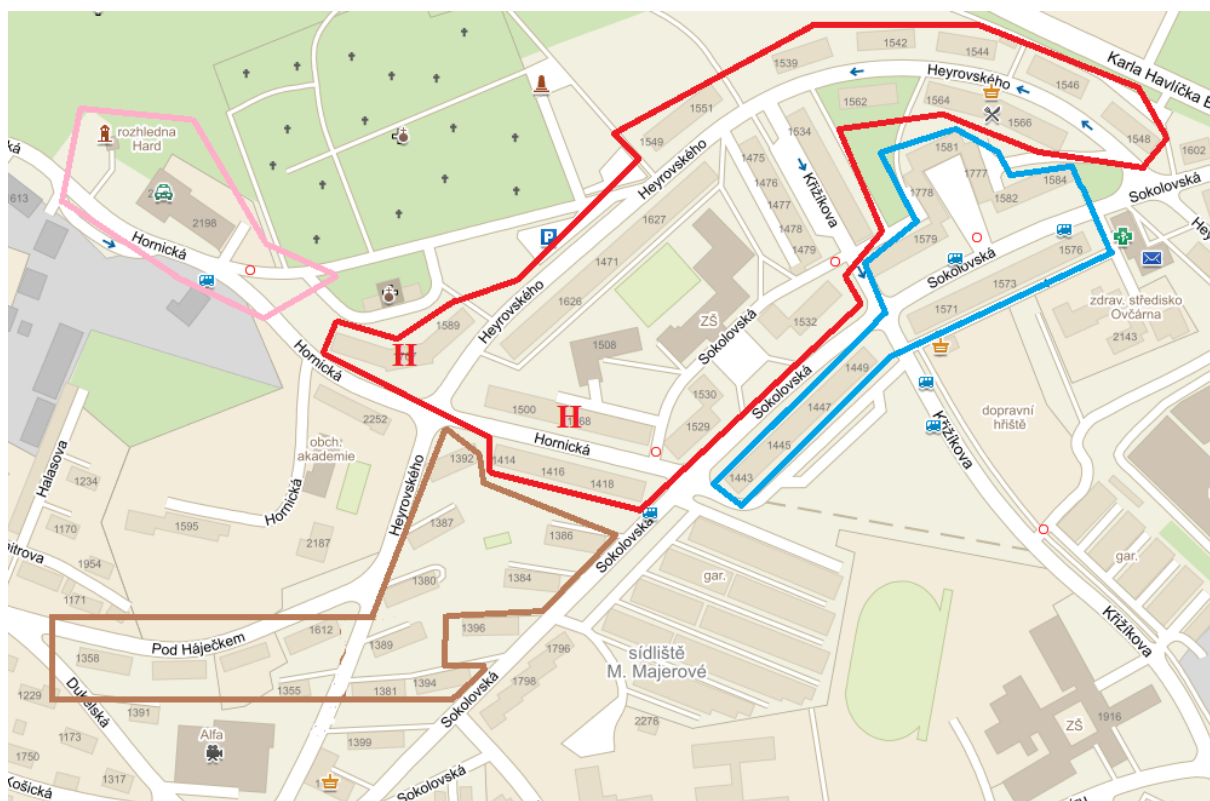

- 4) V blízkosti lokality se nacházejí 3 herny – omezit jejich provoz.
- 5) Pokusit se dohodnout s většinovým vlastníkem, aby některým rodinám dal výpověď z nájmu, při tomto řešení by mělo spolupracovat město, aby jim našli nové bydlení – avšak tentokrát aby nebyly dotyčné rodiny blízko u sebe. Dané řešení by vedlo k uvolnění napětí v lokalitě.
- 6) Pokusit se motivovat většinového vlastníka, aby své bytové domy dal do lepšího stavu.

Lokalita č. 3

Tato lokalita se liší od předcházejících tím, že krom faktu, že je o mnoho větší, není jasně geograficky vymezená a žije v ní také více obyvatelstva, kt. není sociálně vyloučené. Za poslední roky lokalita prošla změnou a to, že v jedné její části už nežijí soc. vyloučení lidé (ulice Pod Háječkem a část ulice Sokolovská), tuto ulici pravděpodobně nahradila ulice Křížkova, která ve východiskové analýze z roku 2011 není zmiňována, a některé výpovědi naznačovaly, že se část lidí z opuštěných ulic přestěhovala právě sem, avšak dané tvrzení se v terénu nepodařilo blíže objasnit. V blízkosti lokality se nachází plná občanská vybavenost a nachází se v relativní blízkosti od centra – přibližně 1,5 km. Mapa nezobrazuje sociálně vyloučenou lokalitu v pravém slova smyslu vzhledem k tomu, že výrazná měřítko soc. vyloučené lokality splňuje zejména jedna ulice, a tou je ul. Hornická.

Hnědá zóna: Bytové domy firmy Soukenická LB, ve kterých v minulosti žili převážně soc. vyloučení. Dnes je část domů vybydlených (zejména v ulici Pod Háječkem) a nežije v nich nikdo. Ve zbylých bytových domech s oploceným pozemkem žijí neromové, avšak výzkum naznačil, že dané domy nejsou plně obsazené.

Červená zóna: Zobrazuje bytové domy, ve kterých žijí soc. vyloučení, jejich největší podíl je na ulici Hornická. Ulice Heyrovského, Křížkova a Sokolovská (před bývalou ZŠ) je promíchaná s obyvatelstvem, kt. převážně soc. vyloučením netrpí.

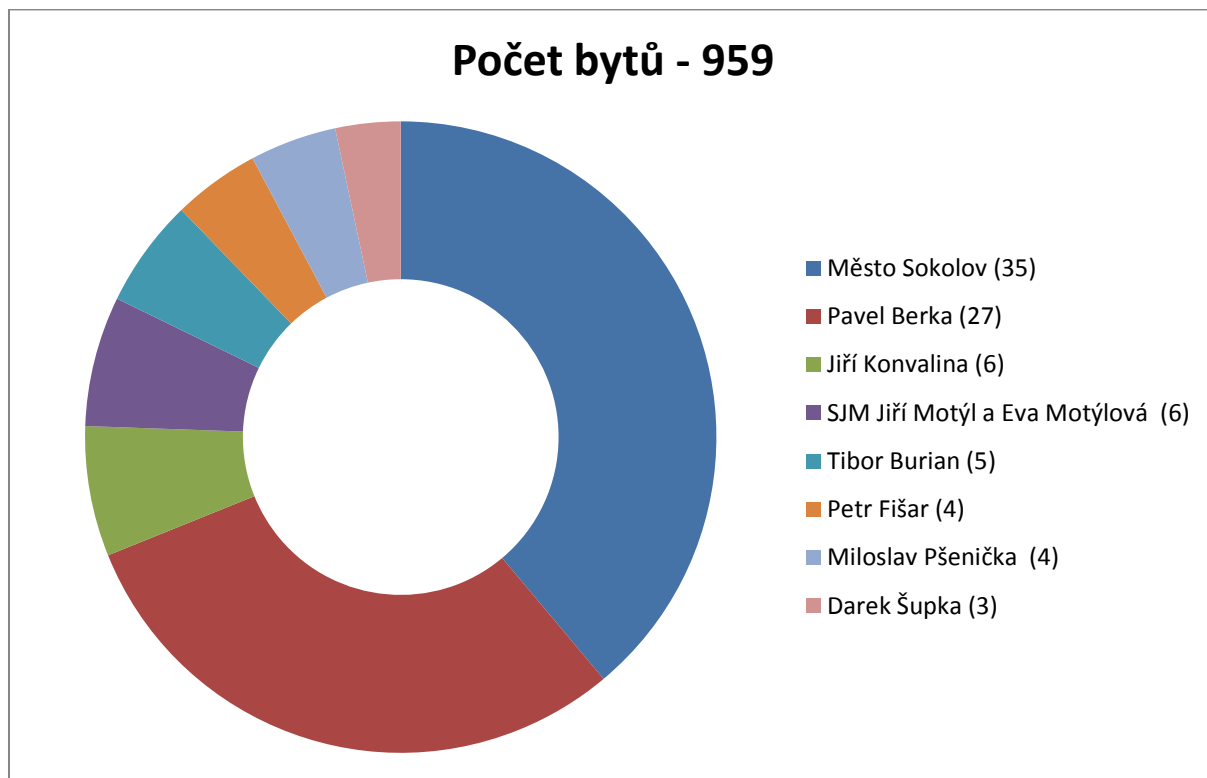
Modrá zóna: Zobrazuje bytové domy, kde primárně žijí lidé, kt. netrpí soc. vyloučením, avšak několik bytů v nich vlastní většinou vlastníci a existuje předpoklad, že v nich žije malé množství soc. vyloučených.

Růžová zóna: Přibližně zobrazuje území, na kterém je podle městské vyhlášky povoleno nabízet, poskytovat a vyhledávat sexuální služby.

H: Zobrazuje herny

Vlastnická struktura

Graf zobrazuje vlastníky bytů, kteří vlastní v červené a modré zóně (dle mapy) více než 2 byty.

V obou zónách dohromady se nalézá 959 bytů, které nejsou všechny obsazené soc. vyloučenými osobami. Zaměřím se na 3 konkrétní ulice a to Heyrovského, Hornická a Křižíkova.

V ulici Hornická se nachází 128 bytů, z čehož přibližně 13 městských bytů a 22 bytů firmy Soukenická LB není obývaných (obývaných je tedy přibližně 93 bytů). V ulici Křižíkova je 137 bytů a v ulici Heyrovského 308 bytů - spolu se v nich nachází 551 bytů.

Nejvýznamnějším vlastníkem bytů v lokalitě je město Sokolov, které v obou zónách vlastní 35 bytů, z čehož je 28 bytů na třech zmíněných ulicích. Jedná se o zůstatkové byty které, když nájemníkovi zanikne smlouva, budou pravděpodobně nabídnuty k prodeji.

Druhým větším vlastníkem bytů v lokalitě je pan Pavel Berka, který v této oblasti vlastní 27 bytů, z toho je 22 bytů na třech zmíněných ulicích.

V lokalitě rovněž vlastní byty firma Soukenická LB, která je avšak z obliga vzhledem k tomu, že byty jsou buď vybydlené, nebo v nich žijí soc. vyloučení jedinci jen minimálně.

Situace se v porovnání s předchozími dvěma lokalitami poměrně dosti odlišuje a to tím, že mnoho bytů, ve kterých žijí soc. vyloučení lidé, je přímo v jejich v osobním vlastnictví, popřípadě jim je pronajímají lidé, kteří se přímo neživí pronájmem bytových jednotek.

Popis lokality

Nájmy v lokalitě se pohybují v různé výši - vzhledem k její velikosti a různorodosti majitelů, obvykle je to od 6 do cca 11 tisíc. Z rozhovorů vyplynulo, že většina bytů se pronajímá nezařízených. Severní část Hornické ulice má dálkové centrální topení (kotel mimo stavby) a jižní část topí tuhými palivy. Zbývající dvě ulice, tedy Heyrovského a Křížíkova mají také centrální dálkové topení. Je možné konstatovat, že stav bytů a bytových domů je na lepší úrovni než v předcházejících dvou lokalitách. Ulice Křížíkova má zateplené bytové domy, v ulici Heyrovského se stav individuálně liší podle vchodů. V nejhorším stavu se nacházejí bytové domy v jižní části na Hornické ulici, bytové domy v severní části prošly částečnými rekonstrukcemi.

Lokalita prošla změnou, takže území označené hnědou barvou momentálně neobývá žádný soc. vyloučený člověk a většina z bytových domů v ní je vybydlených (byt. domy firmy Soukenická LB) a v některých přestavěných žijí neromové. „*Kendík to je velmi zlý pronajímatel... všechny odsud dostal pryč... tady dole jak je to přestavěné, tam bydlí jen gádžové, ale jsou to i tak poloprázdné baráky... málo lidí tam žije. Moje známá u něho žila, ale zima jí tam byla... topení nešlo, děti museli v zimě spát v bundách a svetrech.*“ V průběhu výzkumu jsme dostávali různé odpovědi, kam se odsud následně lidé odstěhovali, a to od Kanady přes Sídliště Michal až po okolní obce Habartov, Nové Sedlo či Kraslice. Město v současné době zvažuje odkup těchto bytových domů nazpět, avšak podle předběžných plánů již nebudou opět využité pro bydlení.

Zajímavou „kuriozitou“ je, že pdl. Obecně závazné vyhlášky města Sokolov (č. 1/2005) o omezení veřejného nabízení a poskytování sexuálních služeb na území města Sokolova je možné poskytovat tyto služby na dvou místech. Prvním je úsek silnice II/210 a druhým místem je úsek ulice Hornická od chodníku k rozhledně Na Hardě ke křižovatce s ulicí Heyrovského. Vedle tohoto místa se též nachází stanice PČR.

V lokalitě nebyly zaznamenány negativní vztahy mezi zdejšími obyvateli. „*S Romy jsem měl i špatné zkušenosti, ale nikdy to nebylo nic vážného.*“ Před domy na ulici Hornická postává poměrně objemný počet lidí, což také způsobuje do určité míry strach neromského obyvatelstva, jako v předcházejících dvou lokalitách. Lidé, kt. netrpí soc. vyloučením a bydlí nablízku se vyjádřili, že od té doby, co se vystěhovali lidé nad Alfou (primárně ulice Pod Háječkem – byty firmy Soukenická LB), zaznamenali rapidní úbytek problémů a zbytek lidí, který zůstal, je „více méně v pořádku“.

Z pohledu obyvatel lokality byly nejproblémovější dva faktory. Drogová činnost „*Mám strach, že se děti můžou zaplést do zlé party a že můžou začít fetovat.*“ Druhým byly podniky provozující výherní automaty.

Obyvatelstvo

Podle situační analýzy z roku 2011 obývalo lokalitu přibližně 45% Romů (1100 lidí) z nichž převážná část byla soc. vyloučených. V současné době je možné s tímto % a počtem obyvatel pracovat. Sice zanikla část lokality při kině Alfa, ale popřesouvala se na ulici Křížíkova.

Podle údajů z evidence obyvatel (ke dni 29. 11. 2016) má na třech předmětných ulicích (respektive v jejich částech) nahlášený trvalý pobyt 1370 (45% = 616,5) lidí. Nachází se v nich 516 bytů (bez bytů Soukenická LB), což znamená, že průměrná obsazenost bytů v lokalitě je 2,6 osoby na jeden byt. Z daného čísla je podle doručovací adresy zaregistrovaných na úřadě práce 165 lidí.

Doporučení

1) Zamezit novému stěhování SV osob – toto doporučení je v praxi téměř nemožné splnit, avšak v budoucnosti se možná najde způsob jeho realizace. V současnosti má město v lokalitě několik

nevyužitých bytů, které by rozhodně nemělo prodávat a ani by neměly být využité za účelem sociálního bydlení, které město momentálně zvažuje zřídit v dané lokalitě (ulice Hornická).

2) Pokud město odkoupí bytové domy v dané lokalitě (Soukenická LB), mělo by zvážit, zda některé z nich nezrekonstruovat a nevyužít na bydlení vzhledem k tomu, že se již v soc. vyloučené lokalitě nenacházejí. Dané plány jak postupovat po odkoupení objektů by měly taktéž brát v úvahu soc. rozměr.

3) Zintenzivnění postupu v boji proti omamným látkám.

4) Přímě v lokalitě se nacházejí dvě herny – omezit jejich činnost.

5) V lokalitě ke dni 27. 8. 2016 bylo nařízeno 25 exekučních příkazů k prodeji nemovitosti – zintenzivnit soc. práci ohledně dluhů, aby byty v lokalitě nekončily v rukou spekulantů.

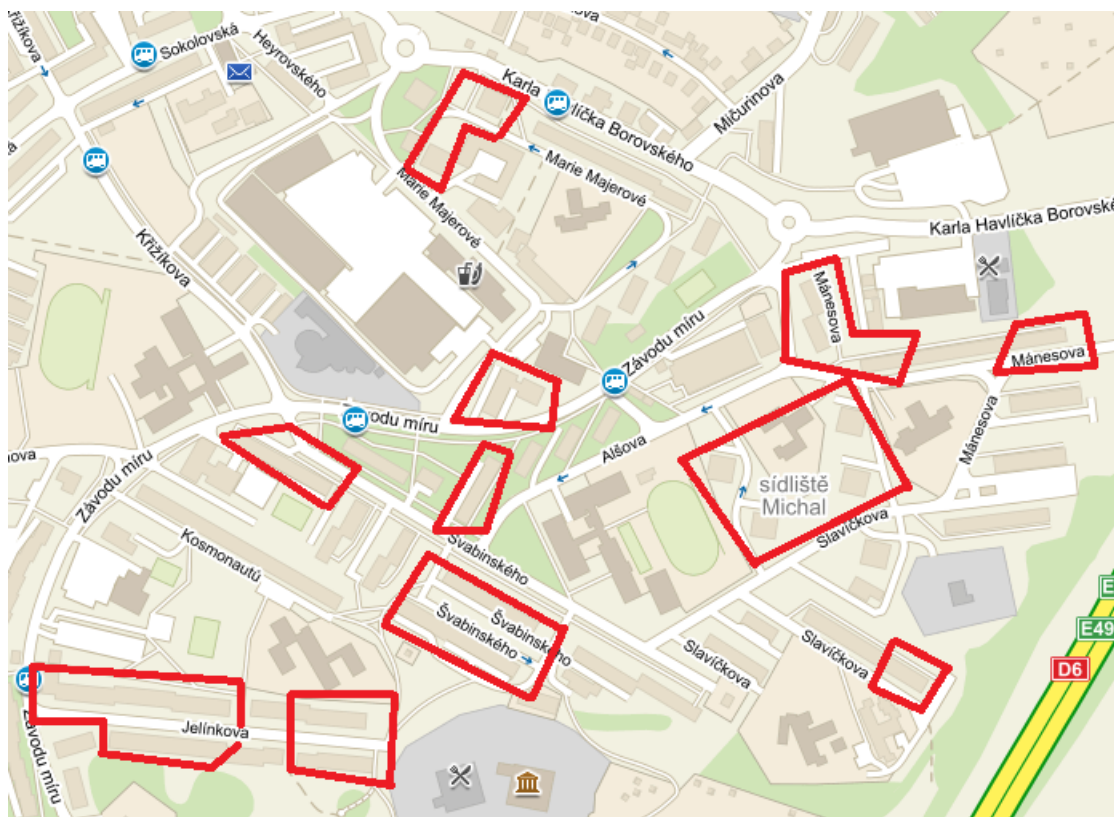
Lokalita č. 4

V tomto případě se nejedná o sociálně vyloučenou lokalitu v pravém slova smyslu, avšak do dané lokality probíhá migrace soc. vyloučených obyvatel v rámci města, případně z okolních obcí. Migrace probíhá primárně pro dostatek bytů, které sídliště poskytuje. Lidé, kteří se zaměřují na pronájem bytů soc. vyloučeným obyvatelům v této části města, nemají mnoho bytů (viz graf) oproti jejich celkovému počtu na sídlišti a jejich vliv na lokalitu je tím pádem minimální.

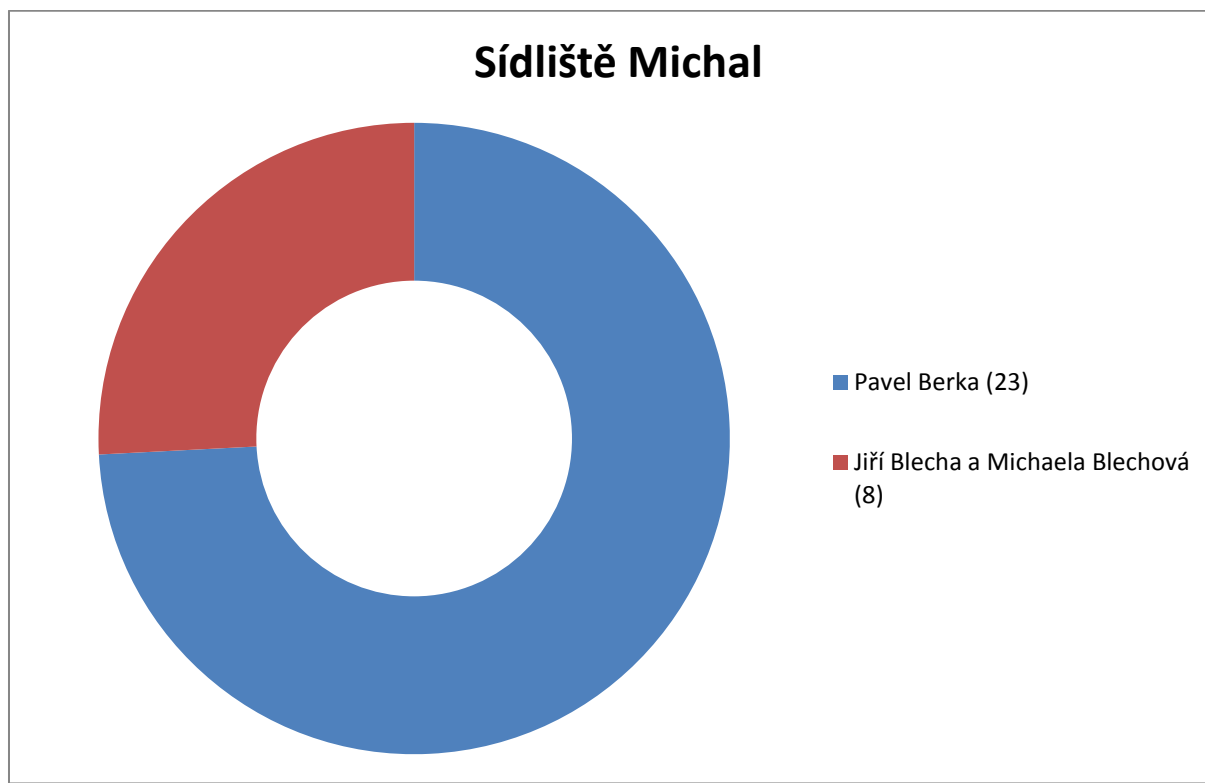
Lokalita poskytuje celkovou občanskou vybavenost a bytové domy v ní jsou v normálním stavu. Vztahy mezi lidmi jsou podle výpovědí standardní. Podle městského úřadu tu dochází v přímé úměře k odlivu obyvatelstva, kt. netrpí soc. vyloučením se stěhováním lidí, kt. naopak jsou soc. vyloučení.

Subjektivně lokalita působí bezpečně (i během noci), avšak někteří obyvatelé se vyjádřili, že se na sídlišti bojí. Důvody byly různé, primárně takové, jaké je možné najít na sídlištích v ČR poměrně běžně (krádeže, drogy a pod.). Taktéž několik lidí odkazovalo na zvýšenou přítomnost romského obyvatelstva na ulicích, avšak pouhá jejich přítomnost nebyla výrazným faktorem, který by působil na lidi odstrašujícím dojmem.

Na sídlišti se objevují ostrůvky, kde bydlí soc. vyloučené osoby, žijí převážně promíšeně v bytových domech s lidmi, kteří soc. vyloučením netrpí. Ostrůvky v určité míře kopírují byty, které vlastní lidé zaměřené na pronajímání bytů soc. vyloučeným.

Graf zobrazuje dva nejvýznamnější majitele bytů v dané lokalitě, kt. taktéž vlastní bytové jednotky mimo ní.

Doporučení

Smíšenost obyvatelstva je pozitivním jevem pro soc. začleňování, je potřeba zamezit budoucímu odprodeji městských bytů v lokalitě, pracovat na dobrých sousedských vztazích a posilňovat je např. vybudováním komunitního centra a všeobecně komunitní prací.

Migrace a problémy s hledáním bydlení

Jak bylo zmíněno v textu o lokalitách, téměř každá z nich je do určité míry ovlivněná migračními procesy. Podle výpovědí informátorů je migrace v současné době pozvolnější, než tomu bylo v minulosti před 10 až 20 lety.

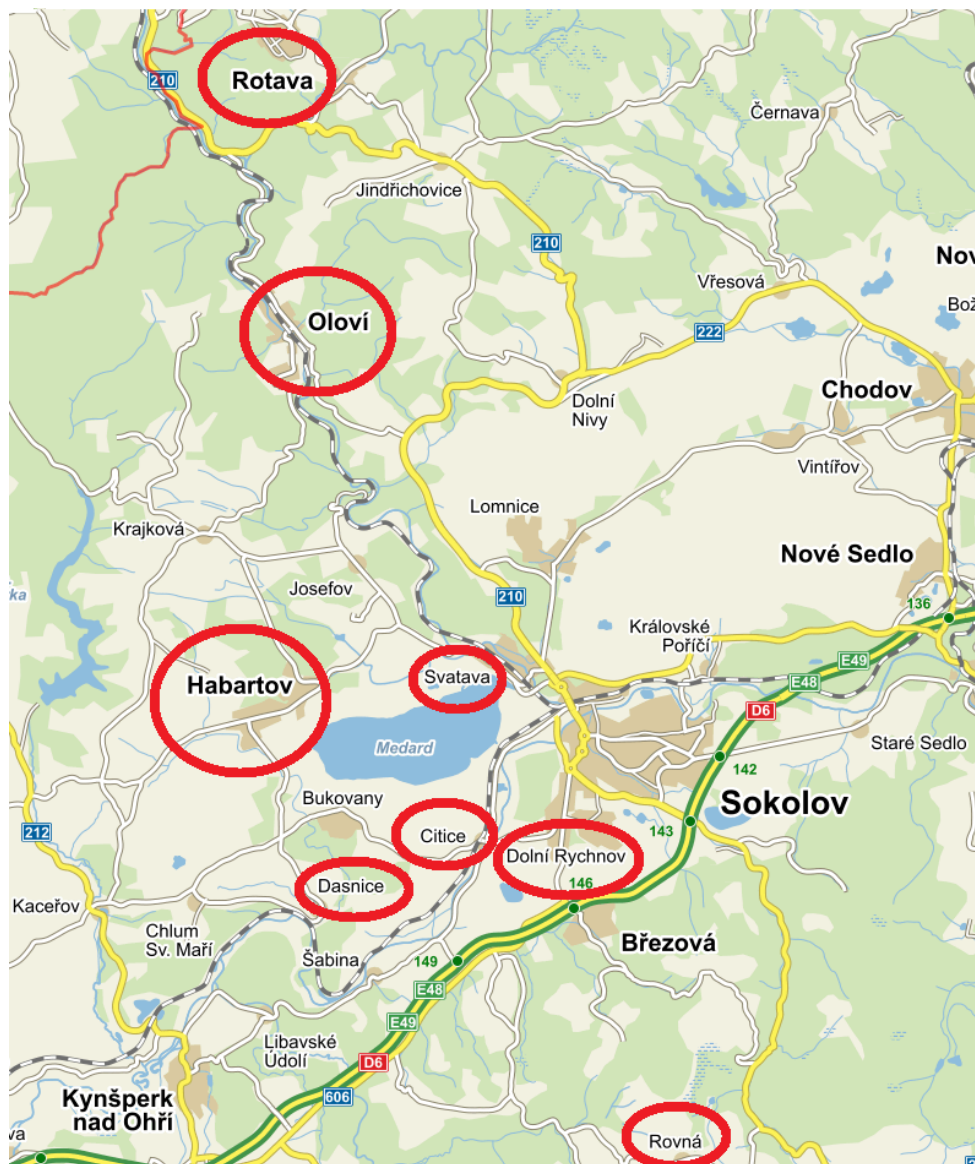
3 nejvýraznější migrační procesy za poslední dva roky:

1: Příchod nových obyvatel do lokality Nádražní - primárně zapříčiněný změnou vlastníka bytových domů – 4-5 velkých rodin, pdl. výpovědí se může jednat o cca 50 lidí.

2: Vybydlení bytů firmy Soukenická LB - primárně ulice Pod Háječkem a část ulice Sokolovská (viz mapa u lokality č. 3), taktéž v ulici U divadla (viz mapa lokality č. 1). Lidé z daných bytových domů se pdl. výpovědí odstěhovali na Sídliště Michal, do okolních obcí u Sokolova a do zahraničí.

3: Stěhování lidí na Sídliště Michal, které je zapříčiněné skupováním bytových domů lidmi zaměřenými na „sociálně vyloučený trh“ a ve všeobecnosti volnými byty v lokalitě.

Mapa zobrazuje lokality, ze kterých se podle výpovědí z výzkumu nejčastěji do Sokolova stěhují sociálně vyloučené osoby. V obci Rovná v současné době zůstalo jen minimum soc. vyloučených osob.

Z rozhovorů s obyvateli města a zaměstnanci institucí vyplynulo, že samotná migrace soc. vyloučených lidí probíhá zejména na lokální úrovni v rámci okresu, přičemž probíhá primárně do Sokolova, v menší míře i z města ven. Migrace mimo okres anebo Českou republiku byla zaznamenaná minimálně, výjimku tvoří pracovní migrace do Německa, kam lidé chodí dočasné pracovat.

Výzkum ukázal, že migrace do Sokolova má tři primární příčiny, přičemž každá z nich motivuje člověka dát se do pohybu. **První** a nejpreferovanější příčinou je všeobecná touha lépe žít - byly zaznamenány rodiny, které se přestěhovaly, když v obci, kde žily předtím, byly špatné sousedské vztahy, chudoba, špatná kvalita bytů, nedostatek práce a pod. Například informátor, kt. předtím žil v Habartově: „*Tam na ulici byli samí Cikáni... a strašné to s nimi bylo, jeden na druhého nadával a bylo tam mnoho problémů... no byt máme teď lepší a hlavně máme pokoj,*“ popřípadě „*Přestěhovala jsem se sem z Rovné, tam jsme bydleli v baráku, který byl jako z pekla... odpojená elektrina, pro vodu jsem musela chodit dole do studánky u cesty...v zimě tam bylo ukrutně chladno...začala se o to zajímat sociálka, bála jsem se, že nám seberou děti, tak jsem se přestěhovala sem a teď je už dobře.*“ **Druhou** jsou rodinné vazby, které nejsou zanedbatelné a člověka přimějí k přestěhování se do dané lokality už jen vzhledem k tomu, že rodina představuje oporu při řešení problémů. „*Přestěhoval jsem se sem ze Slovenska...z Košic, měl jsem problémy a tady mám sestru, a i více*

práce je tu...tak jsem se rozhodl, že přijdu za ní.“ Třetí příčinou je relativně jednoduché obstarání si bytu oproti menším obcím v okolí, když nájemce majitel bytu vyhodí anebo skončí nájemní smlouva.

Pro Romy bývá často problém najít si ubytování kvůli diskriminaci: „Byl jsem na prohlídce, byli jsme telefonicky dohodnutí, když jsem tam přišel a majitelka zjistila, že jsem Cikán, tak hned povídala, že už to je obsazené“ anebo „Do telefonu se mě zeptal, jestli jsem Rom...co jsem mu měl na to povídat, tak jsem řekl, že ano a bylo po pronájmu.“ Uvedené příklady byly přímo ze Sokolova, tento přístup nahrává „obchodníkům“ s chudobou, kteří potom pronajímají takovýmto lidem byty – čili přítomnost těchto pronajímatelů zaměřených na soc. vyloučený trh je taktéž příčinou migrace do Sokolova.

Migrace se dotýká vícero obcí a měst v okrese a bude probíhat i do budoucna, nedá se vyřešit čistě jen na lokální úrovni ve městě. Nejvhodnějším řešením se zdá být řízená migrace, při které by obce, kterých se problém týká, kooperovaly společně za účelem nevytváření a nerozšiřování sociálně vyloučených lokalit. Hypoteticky toho lze dosáhnout tak, že obce společně uvolní určité množství městských bytů mimo SVL za účelem ubytování SV osob a vytvoří strategický plán, který bude určovat, která obec kolika lidem poskytne ubytování. Pokud tyto byty budou splňovat určitý standard a nebudou předraženy jako byty již zmíněných většinových vlastníků, mohou obce takto řídit migraci v rámci okresu velmi efektivně, což v průběhu delšího časového období povede k výrazné redukci soc. vyloučených lokalit a některé zaniknou úplně. Přitom by bylo nutné souběžně odkupovat byty a bytové domy většinových vlastníků, kt. se zaměřují na soc. vyloučený trh, aby tato uvolněná místa nezabírali soc. vyloučení jedinci odjinud.

Bytový fond města

Město Sokolov má poměrně rozsáhlý bytový fond čítající přibližně 1270 bytů, které spravuje Sokolovská bytová s.r.o. Většinu faktických informací ohledně bytového fondu (počty, velikosti a pod.) poskytl odbor správy majetku. Město disponuje v hojném počtu všemi velikostmi bytů od těch vhodných pro jednotlivce až po rodiny s dětmi.

Bytový fond

Typ bytu	Přibližná velikost	Celkový počet bytů
Garsoniéra	25 m ²	250
1+1	48 m ²	130
2+1	65 m ²	595
3+1	75 m ²	290
4+1	100 m ²	5

Byty na prodej a nájemní byty

Město má v současné době přibližně 70 bytů, které se nacházejí v bytových domech, kde většinu bytů vlastní jiní vlastníci. Jedná se o byty, kt. si nechtěli nájemníci odkoupit. Tyto byty se v případě uvolnění nabízejí veřejnou nabídkou k prodeji. Nalézají se roztroušené po celém městě, převážně v ulici Heyrovského, Hornická, Křížkova, Sokolovská a U Divadla (viz mapy lokalit). O bytech na ulici Hornická 1414 – 1415 město v současné době uvažuje, že je poskytne do programu sociálního bydlení (10 - 11 bytů), avšak bude nutné je zrekonstruovat. Byty na ulici Hornická a U Divadla v minulosti sloužily na poskytnutí náhradního ubytování a jsou vytápěny pevnými palivy – nevyužívají se za účelem pronájmu.

Ve dvou bytových domech má město s nájemníky uzavřené smlouvy o smlouvě budoucí k prodeji bytů, kde uživatelé hradí městu nájemné a zároveň splácejí kupní cenu bytů. Jedná se o bytový dům 2072-2073 na Mičurinově ulici (30 bytů), kde by byty měly být odprodány po roce 2020.

Druhý bytový dům na základě té samé smlouvy se nachází na Vrchlického 94-97, je v něm celkově 37 bytů, u kterých všichni nájemníci nevyužili možnosti budoucího odkupu, byty by měly být prodané v roce 2017.

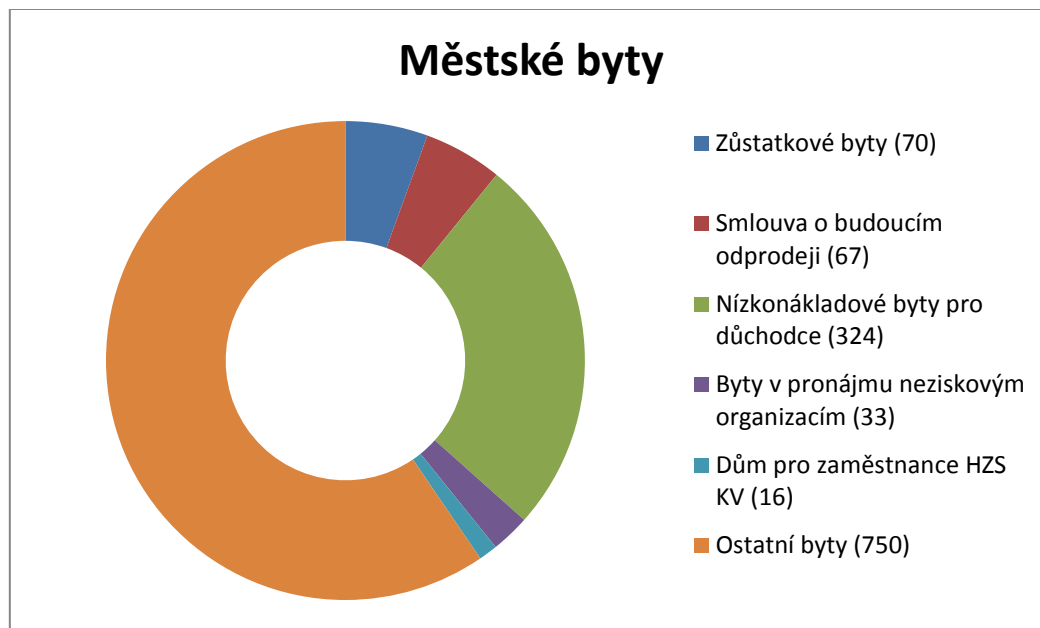
Nízkonákladové byty pro důchodce se nacházejí ve třech domech v ulicích: Hornická 1595 (25 bytů), Komenského 113 (105 bytů), Jiřího z Poděbrad 2046 (194 bytů). Téměř všechny nízkonákladové byty, kt. město vlastní, se pronajímají lidem v důchodovém věku.

Byty v pronájmu neziskových organizací: Chráněné bydlení s.z. (Slavičkova 1696 – 19 bytů), Společnost Dolmen, z.ú. (10 bytů), Pomoc v nouzi o.p.s (2 byty), Občanské sdružení Sokolík (2 byty).

Ostatní byty k pronájmu - 750 bytů (věžové domy, ul. Josefa Kajetána Tyla 1568, bloky okolo Nám. Budovatelů). Tyto byty jsou v domech s výtahem a dálkovým topením s teplou vodou.

Z vyjmenovaných bytů jsou 3 bezbariérové (všechny jsou obsazené). Ostatní městské byty určené přímo k pronájmu jsou v domech s výtahy (nejedná se o zůstatkové byty, které při uvolnění jdou do prodeje).

Město údajně taktéž disponuje krizovým bytem, jehož reálná existence se však v průběhu výzkumu nepotvrdila.

Ceny nájmu a přidělování bytů

V Sokolově se byty přidělují formou veřejné nabídky (na konkrétní byty, uveřejňuje se na úřední desce a na web-stránkách města) s tím, že je potřeba vyplnit přihlášku do výběru na přidělení městského bytu, kde je popsáno, jak byt vypadá, jaká je výška nájmu, zda jsou potřebné opravy, jaká jistota se vybírá a kdy je prohlídka. Byty, které město pronajímá, se vždy nacházejí v bytovém domě, který celý vlastní (jiné byty, kde jsou různí majitelé, jsou zůstatkové, tedy určené na prodej).

Následně se vyplněná přihláška odevzdává městu. K přihlášce se dokládá potvrzení o zaměstnaneckém poměru, pokud je člověk nezaměstnaný nepřikládá nic. Taktéž se většinou požaduje přiložení kopie nájemní smlouvy bytu, kt. právě zájemce užívá. Pro přidělení bytu není nutné mít bydliště ve městě Sokolov. Žadatel by neměl být dlužníkem vůči městu, neměl by být v insolventci (pokud jsou všichni žadatelé v insolventci, tak se vybere i takový), neměl by vlastnit nemovitost určenou k bydlení a přednostně se vybírají zaměstnaní lidé.

Vyjmenovaná „pravidla“ nejsou oficiální a všeobecně pro přidělování městských bytů město nemá žádné oficiální stanovy, vše se řeší na základě individuálních rozhodnutí. Samotnou žádost následně hodnotí rada města a z podaných přihlášek určí, kdo byt získá. Vybraný člověk následně dostává pokyn na uzavření nájemní smlouvy, se kterým jde za správcem bytového fondu, kde tuto uzavře a složí jistinu. Výška jistiny záleží od velikosti bytu (přibližně od 5 do 8 tisíc) a od toho, zda je opravený. U zrenovovaných bytů je to 1x tolik. Celý proces od podání přihlášky až po její schválení trvá 1 až 2 měsíce. Zájemci mohou mít v bytech trvalý pobyt a pokud to člověk požaduje, tak mohou soc. dávky určené na bydlení chodit správci přímo na účet.

Výběrové řízení na byt se uskutečňuje na základě uvolnění bytové jednotky – pokud původní nájemce odejde, tak město překontroluje byt, menší opravy nechává na samotném budoucím nájemníkovi (žadateli) - v takovém případě je možnost nižšího nájemného a menší jistiny. Větší opravy – tedy rekonstrukci bytu, město realizuje, pouze pokud je byt v téměř neobyvatelném stavu, potom je nájem a jistina větší. Byty jsou bez zařízení.

Městské byty mají neomezenou dobu nájmu. Smlouvu je možné získat maximálně na dva roky (přičemž se při dodržování podmínek prodlužuje), v poslední době však město pro negativní zkušenosti uzavírá smlouvu na 3 měsíce, kdy je přímo ve smlouvě garantováno, že pokud nebude porušená, automaticky se prodlužuje o další 3 měsíce. K tomuto postupu se město uchýlilo poté, co se zvýšil počet nájemníků, kt. po několika měsících přestali platit.

Žadatelé většinou preferují menší byty, při 1+1 to může být 25 žádostí i více, při 1+2 je to okolo 20-25, při bytech 1+3 bývá zájem o hodně menší, obvykle 10-12 žadatelů. Město má přitom minimální počet malých bytů určených na pronájem (většinu z nich využívají důchodci) a právě o tyto bývá největší zájem.

Počty přidělených bytů za poslední roky:

Rok	Počet bytů
2012	51
2013	62
2014	60
2015	40
2016	20

Počet přidělených nízkonákladových bytů pro seniory za léta 2012-2016 je 80.

Ceny nájemních městských bytů mají 3 sazby:

Zrekonstruované byty	65 Kč za m ²
Neopravené byty	50 Kč za m ²
Nízkonákladové byty pro seniory	33 Kč za m ²

Možnosti získání městského bytu SV osobou a sociální bydlení

Z popisu procesu přidělování bytů a taktéž z výsledků výzkumu jasně vyplynulo, že sociálně slabé vrstvy obyvatelstva mají na městské byty téměř nulový dosah. V první řadě se jedná o podmínky ohledně dluhů, pracovní smlouvy a předešlé nájemní smlouvy – tyto požadavky jsou pro většinu sociálně vyloučených osob nesplnitelné. V druhé řadě se pak jedná o to, že nejlevnější byty se většinou pronajímají důchodcům, přičemž např. pro lidi bez domova, kteří většinou žijí jako samostatné jednotky, nemá smysl nastěhovat se do velkokapacitního bytu, ve kterém navíc daná osoba musí více platit. Praktická nedosažitelnost městských bytů SV osobám navíc „nahrává do karet“ pronájemcům bytů, kteří se zaměřují na soc. vyloučené osoby. Všichni sociálně vyloučení lidé se po dobu výzkumu vyjádřili, že městský byt je nemožné získat a nikdy ani o nikom neslyšeli, že by

městský byt dostal, obvykle na jejich žádosti město ani nereaguje zápornou či kladnou odpovědí. Toto tvrzení taktéž potvrdily výpovědi sociálních pracovníků.

Všeobecně systém přidělování bytů ve městě funguje na individuálním principu, kde není nikomu přesně jasné, jak funguje (ať již občanům nebo neziskovým organizacím). Toto přidělování působí dosti netransparentně. Město by mělo vytvořit bodové tabulky, kde se získává počet kladných a záporných bodů a následně tuto tabulku zpřístupnit veřejnosti, samozřejmě v daném hodnocení může hrát roli i individuální situace jedince, která může bodové hodnocení ovlivnit, avšak individuální princip nesmí být alfou a omegou (tak jako je tomu nyní), ale měl by sloužit pouze jako doplňkový nástroj. Zpřístupnění podmínek může také dopomoci sociálním pracovníkům, aby lidi motivovali k pokroku při získání bytu (práce na konkrétních podmínkách, za které jsou plusové body pro udělení bytu). Vytvoření transparentního přidělování bytů bylo navrhované již v předcházejících materiálech vydaných Agenturou, které pojednávaly o Sokolově.

Co se týče plánu sociálního bydlení, kterým se momentálně Agentura a město zabývají, rozhodně **nedoporučuji** pro daný účel využít byty v sociálně vyloučených lokalitách (ulice U Divadla a Hornická). Úlohou sociálního bydlení je, aby se člověk časem z něho posunul dále a aby se zařadil do života společnosti – čehož se v sociálně vyloučených lokalitách dá jen velmi obtížně dosáhnout. Taktéž není v zájmu města, aby se sociálně vyloučené lokality rozšiřovaly o nové členy. Dané byty mohou být využity v případě krizové situace na krátké období. Na sociální bydlení by město mělo v rámci možností vyhradit jiné byty, což by vzhledem na jeho bohatý bytový fond neměl být problém, obzvláště při větších bytech pro rodiny s dětmi.

Dluhy na nájemném a službách

Velmi zkráceně řečeno, město neplatí nejprve vyzývá a pokud nedojde k úhradě, tak předá daný případ právním zástupcům, kt. podají výpověď z bytu. Pokud nájemník byt neopustí, dochází k soudnímu návrhu na vyklizení bytu. Město je v některých případech ochotné odpustit anebo snížit zákonné příslušenství (penále).

Město taktéž poskytuje splátkový kalendář ve „dvou verzích“:

1. pokud lidé přijdou ještě předtím, než se dluh vytvoří s tím, že budou mít problém zaplatit – v tom případě je možné vytvořit dohodu o uznání dluhu a měsíčních splátkách, kt. pokud je dodržovaná, může dlužník využívat byt i nadále.
2. je méně využívaná možnost uzavření splátkového kalendáře, pokud člověk prokáže, že do dluhů se dostal neočekávaně, tak následně město daný případ posuzuje individuálně – snaží se údajně v tomto směru vyhovět zejména matkám s dětmi. V tomto případě je možné uzavřít novou nájemní smlouvu anebo dodatek ke smlouvě a člověk může byt využívat při řádném placení i nadále.

Celkový počet dlužníků je 510, z čehož je žalobou, exekucí anebo splátkovým kalendářem řešeno cca 380 lidí. Na zbylých 130 dlužníků se zpracovávají žaloby. V průměru dělá dluh 59 000 Kč na hlavu.

Dluhy na městských bytech ke dni 10.10.2016:

Dluh za nájemné	6 723 417,00 Kč
Dluh za služby	7 563 038,00 Kč
Dluh za vyúčtování (služby)	1 419 006,00 Kč
Penále	4 085 412,00 Kč
Celkem bez nákladů za vymáhání	19 790 873,00 Kč
Správní poplatky, kolky	977 198,00 Kč
Náklady spojené s vymáháním	9 322 015,00 Kč
Dluhy vč. nákladů za vymáhání	30 090 086,00 Kč

Celkově se dluh na nájemném a službách bez penále a nákladů za vymáhání pohybuje okolo 15 705 461 korun českých, což je z celkového dluhu 30 090 086 Kč téměř polovina. Druhá polovina je složená z penále a nákladů na vymáhání, je tedy otázkou, do jaké míry je daný systém efektivní vzhledem k tomu, že dané pohledávky všeobecně bývá v podobných případech problematické vymáhat. Na jedné straně narůstají za tímto účelem náklady města za vymáhání a na straně druhé se zadlužují lidé, kt. následně upadají do soc. vyloučení (anebo se to jejich dosavadní ještě více prohlubuje). Město by se v případech, kdy pohledávky nejsou dlouhodobě vymahatelné, mělo snažit v rámci možností udělit některým jedincům amnestie.

Doporučení

- 1) Vytvořit transparentní přidělování městských bytů, kt. by mělo taktéž zohlednit sociální aspekt (zapojit do výběru soc. pracovníky, odstranění bariér jako bezdlužnost, zaměstnání apod.).
- 2) Zřídit sociální byty, které se nenacházejí v sociálně vyloučené lokalitě (ideálně aby se všechny nenacházely v tom samém bytovém domě).
- 3) Zpřístupnit nízkonákladové byty širší cílové skupině, popřípadě zřídit nové.
- 4) Neprodávat zůstatkové byty v soc. vyloučených lokalitách, aby neskončily v rukou spekulantů.
- 5) Pokud to situace bude dovolovat, pokusit se anulovat ty dluhy, jejichž vymahatelnost je v praxi velmi obtížná.

Bydlení a sociální služby

Co se týče pomoci při hledání bydlení v Sokolově, instituce ve většině případů praktikují nejzákladnější úkony, které sestávají nejčastěji z vyhledávání inzerátů SV osobám, poskytnutím telefonu na zavolání majiteli, popřípadě umístění člověka na ubytovnu. Při udržení stálého bydlení instituce většinou taktéž nemají výrazné výsledky, čemuž nasvědčuje i poměrně vysoký podíl exekucí na byty v SVL (viz dané kapitoly) anebo nedostatek vhodných uchazečů do 2 tréninkových bytů azylového domu.

Neziskové organizace mají jen velmi omezené nástroje k řešení dané situace, zejména kvůli absenci sociálních bytů, kde by bylo možné soc. vyloučené lidi ubytovat a aktivně s nimi pracovat. Kromě uvolnění bytového fondu pro daný účel by také bylo vhodné, kdyby se kompetentní organizace, město a lidé, kt. ve městě vlastní vícero bytů, spojili a společně se podíleli na projektu, kt. by se systematicky zabíral danou spoluprací a taktéž prevencí, aby lidé nepřicházeli o bydlení.

Práce s lidmi (obzvláště bezdomovci) při hledání trvalého bydlení, které je udržitelné, je nanejvýš náročná a není možné ji uskutečnit bez bytového fondu k tomu určeného, který momentálně ve městě absenteje.

Taktéž kapacity sociálních pracovníků neumožňují řešit problém intenzivně (viz počty bezdomovců, lidí žijících v SVL). Hledání bydlení pro klienty se ve městě především věnuje Pomoc v nouzi o.p.s., soc. odbor města a Kotec o.p.s. Pro více informací k soc. službám viz vstupní analýza ASZ.

Pobytové sociální služby

Přímo ve městě se v současné době nalézají prakticky jen jedna nezisková organizace, která poskytuje pobytové služby lidem, kt. netrpí zdravotním postižením a nepobírají příspěvek na péči anebo důchod. Jedná se o Azylový dům pro matky s dětmi a jednotlivce spravovaný Pomocí v nouzi o.p.s.

Kromě azylového domu má momentálně pronajatý byt od města také Kotec o.p.s., který do něj umístil abstinující rodinu, kterou se snaží podporovat při udržení bydlení aktivní soc. prací, přičemž má rodina uzavřenou smlouvu s organizací vždy na jeden měsíc, která se vždy automaticky v případě bezproblémovosti prodlužuje. Jedná se o poměrně čerstvý případ a daný proces ještě není zaběhlý.

Azylový dům

Azylový dům sestává z jediné budovy, kde v jednom křídle ubytovává matky s dětmi a ve druhé jednotlivce, kteréžto rozdělení ale není až tak úplně přesné, protože jako jeden z mála azylových domů v ČR ubytovává také celé rodiny anebo otce s dětmi. Kromě tohoto objektu má také v pronájmu od města dva zkušební (cvičné) byty. Prostory na bydlení jsou v daném objektu azylového domu rozdílné, buď má každé poschodí místnosti, přičemž se na něm nachází kuchyně, dvě sprchy a dvě toalety, anebo se jedná o byty 2+1, kam se snaží umísťovat zejména rodiny.

Co se týká pracovní síly instituce, je možné shrnout, že je nepostačující - během dne je přítomný jeden pracovník v sociálních službách a jeden sociální pracovník. Během noci se v objektu nachází jedna osoba. Nedostatek personálu je při plné kapacitě znatelný, zejména pokud jeden z denních pracovníků onemocní a vše zůstává na jediném zaměstnanci.

Celková kapacita všech objektů je 57 osob. Během výzkumu bylo obsazeno 42 míst. Dle sdělení samotné instituce momentálně není potřeba kapacitu rozšiřovat, vzhledem k tomu, že jsou sice období, kdy je kapacita nedostatečná, ale nestává se to v přehnané míře. Počet klientů často kolísá i v závislosti na otevírání/zánik ubytoven v okolí. Celkově bývá kapacita většinou naplněná na 58 – 72 %.

Počet klientů od 1.1.2016 do 4.11.2016

Muži	57
Ženy	34
Děti	24
Matky	11
Otcové	3
Úplné rodiny	3
Krizové lůžko	45
Startovní byty	8

Nástup do služby

Klienti do azylového domu ve většině případů přicházejí přímo z ulice, přičemž je na danou službu odkáze např. sociální odbor, policie, nemocnice a pod. Potenciální klient následně projde informačním pohovorem, kde mu je vysvětlen chod instituce. V případě, že si budoucí klient před vstupem do služby musí ještě vyřídit náležitosti (např. potvrzení od lékaře, registraci na úřadě práce), tak je umístěn na krizové lůžko, kde může pobývat maximálně 7 dní. Organizace disponuje dvěma takovými lůžky, která mohou být využívána anonymně.

Právo na využití má každý, kromě těch, u nichž to zakazuje zákon. V tomto sehrává největší roli zejména potvrzení od lékaře, že zdravotní stav člověka si nevyžaduje poskytnutí ústavní péče, osoba je duševně způsobilá anebo netrpí akutním infekčním onemocněním. Toto vytváří problém zejména u lidí, kt. jsou dlouhodobě na ulici, vzhledem k tomu, že dostat dané potvrzení od lékaře pro ně může být více než problematické a nemají kde svoje zdravotní problémy vyřešit/léčit.

Smlouva se uzavírá zpravidla na jeden rok, někteří klienti uzavírají i smlouvu na kratší dobu. Některé případy se hodnotí individuálně a smlouva může být prodloužena i nad rámec jednoho roku.

Průběh využívání služby

Po ubytování se organizace snaží s klientem pracovat na individuálním plánu, jehož plnění by klienta mělo posouvat dále. V plánu se například můžou nacházet cíle jako nalezení nájemního ubytování, nalezení práce, absolvování rekvalifikačního kurzu, absolvování protialkoholického léčení, obstarání si dokladů a pod – všechno je na dobrovolné bázi a sám klient si vybírá, co do daného plánu chce zařadit. Organizace následně kontroluje plnění plánu a pomáhá při jeho realizaci.

Nejčastějšími prohřešky, které vedou k rozvázání smlouvy, patří: zneužití dávky na bydlení, užívání alkoholu či drog ve spojitosti s agresivním chováním, krádeže, ničení majetku. Menší prohřešky se řeší napomenutím, které má lhůtu 3 měsíce, pokud se po daný čas klient chová vzorně, služba přerušena není. U matek s dětmi má ukončení služby 14 denní lhůtu.

Úhrada a dluhy

Většina klientů využívá na zaplacení měsíční splátky soc. dávky a tyto jsou velmi individuální - někomu úřad práce proplácí jen část a někomu plnou sumu. Pokud člověk částku z dávek zneužije, je mu automaticky ukončený pobyt ve službě. Pokud je daný člověk vyřazený z úřadu práce a nemá žádný příjem, tak má v některých případech možnost vystavit smlouvu bez úhrady do doby, než mu přijde první částka od úřadu práce. Při podpisu smlouvy se snaží organizace přesvědčit klienta, aby daná částka byla zasílaná přímo na účet.

Ceník pdl. platného ceníku od 1. 10. 2013:

Azylový dům pro jednotlivce	100,- Kč / den
1x rodič	80,- Kč / den
Každé dítě (úhrada se vybírá max. za 3)	40,- Kč / den

Dluhy od 1. 1. 2016 do 4. 11. 2016

Neplatiči	20
Splátkové kalendáře	20
Výška dluhu	44825 Kč

Cvičný byt

Podmínky na přidělení cvičného bytu jsou: minimálně 3 měsíce být klientem azylového domu a plnění individuálního plánu, následně si klient podává žádost. Ty jsou posuzované individuálně.

Klient, který prokáže soběstačnost a způsobilost, se může přesunout do předmětného bytu (i.e. děti chodí do školy, umí hospodařit s financemi a pod.). Za danou osobou docházejí pracovníci přímo do domácnosti přibližně jednou za 14 dní, krom toho stále chodí do azylového domu samostatně, kde probírá plnění individuálního plánu. Užívané byty patří městu a organizace za ně platí nájem.

Podle vyjádření instituce jsou dva zkušební byty postačující, poslední 3/4 roku byly oba byty prázdné vzhledem k tomu, že se nenašel vhodný zájemce, kt. by v nich mohl bydlet. Počet nevhodných zájemců naznačuje, že kritéria na přidělení bytu jsou pravděpodobně příliš přísná a nesouvisí to s nezájmem o bydlení.

Bezdomovectví

Počet lidí bez domova

Počet zjevných bezdomovců se ve městě podle slov městské policie pohybuje okolo čísla 90. Spočítat je bývá poměrně složitým úkolem, vzhledem k časté migraci daných jedinců a taktéž na

sezónnost s ohledem na roční období. Sokolov je poměrně malá urbánní jednotka, proto je možné předpokládat, že městská policie má ohledně situace a počtů lidí bez domova poměrně slušný přehled a číslo 90 se blíží skutečnosti, jelikož strážníci MP jsou v terénu častěji a déle než soc. pracovníci. Pro porovnání, sociální služby odhadovaly počty v rozpětí 50 až 60.

Kromě zjevného bezdomovectví ve městě figuruje v poměrně hojné míře i bezdomovectví skryté (tedy takové, které není vidět na první pohled a lidé jím postižení nemusí strávit všechny dny v roce na ulici), avšak stejně jako v jiných městech o něm údaje neexistují a daný jev by si zasloužil samostatnou analýzu.

Počet klientů nízkoprahového denního centra – počet stálých/opakovaných klientů je podle sdělení instituce přibližně 50 (uvedená tabulka zobrazuje uživatele duplicitně).

Rok	Počet klientů	Využití služby	Poskytnutí stravy	Ohřev stravy	Sprcha	Praní	Poradenství	Vaření
2011	106	3903	212	646	838	186	143	
2012	113	4324	263	461	660	225	162	
2013	93	4140	421	228	466	203	102	
2014	100	4054	1670	317	843	275	230	312
2015	121	5562	2176	438	1122	350	260	346
CELKEM	533	21983	4742	2090	3929	1239	897	658

Z uvedených čísel vyplývá, že bezdomovectví se za posledních 5 let drží přibližně na stejné úrovni, mírný nárůst byl zaznamenán až minulý rok, což však může taktéž signalizovat zkvalitnění služeb a jejich větší využívání a nikoliv reálný nárůst počtu lidí bez domova. Podle slov MP se počet bezdomovců od roku 2008 zvýšil o 43 osob.

Sociální služby

Tak, jako v jiných českých městech, tak i v Sokolově jsou bezdomovci promyšleně rozdělení zejména podle druhu závislosti. Zatímco starší generaci představují primárně lidé, kt. „holdují alkoholu“, mladší generace většinou sahá po metamfetaminu – od této skutečnosti se potom odvíjí, které sociální služby ti kteří lidé preferují. Pochopitelně, toto rozdělení je příliš simplifikované a předpojaté, avšak do určité míry vystihuje reálný stav věci.

Podle výpovědí samotných členů obou skupin se i oni sami přes podobný model rozdělují/identifikují. První skupina využívá primárně služby Pomoci v nouzi (nízkoprahové denní centrum), druhá zase převážně služby Kotce, který pracuje se závislými. Kromě rozdílného pohledu členů skupin na sebe sama (oni a ti druzí) a rozdílného využívání soc. služeb se taktéž rozlišují ve využívání veřejného prostranství. Zatímco první skupina se zdržuje primárně v centru města, na autobusové/železniční stanici, přespává ve starých drážních budovách, u řeky a pod., druhá se zase zejména sdružuje na Sídlišti Michal, při obchodních domech a pod. a přespává např. ve „stanovém městečku“. Mezi oběma skupinami existuje tenze a vznikají tu konflikty, což je viditelné zejména během zimních měsíců, kdy využívaly společně k přespání městský vytápěný stan.

Kromě již vzpomínaného Azylového domu poskytují soc. služby pro lidi bez domova v Sokolově ještě Pomoc v nouzi (nízkoprahové denní centrum), Kotec (kontaktní centrum a terénní soc. práce) a soc. odbor města (skrže kurátora pro dospělé a terénní práci). Poskytované služby zajišťují základní věci jako osobní hygienu, pomoc při vyřizování dokladů, ošacení, výdej stravy, pomoc při závislostech, poskytnutí ošacení, avšak samotný problém odstranění bezdomovectví řeší jen minimálně.

Chybějící/nedostatečné sociální a zdravotní služby

Bydlení

Hledání bydlení pro dlouhodobé bezdomovce pomocí sociálních služeb a práce s nimi za účelem jeho udržení, popřípadě poskytnutí bydlení v Sokolově neexistuje – maximálně ve formě zařízení místa v ubytovně. Soc. služby (popřípadě město) většinou pomáhají jen v začáteční fázi problému (tedy těsně po ztrátě domova), avšak při dlouhodobějším bezdomovectví umí pomoci pouze výjimečně. Tento fakt se jako problém nedá přisuzovat přímo a výhradně složkám, které pracují s lidmi bez domova, ale spíše nedostatkům prostředků a bytů zřízených za daným účelem. Momentálně jsou k dispozici jen 3 byty výhradně pro lidi bez domova (2x azylový dům, 1x Kotec), což je při počtu 90 lidí neuspokojivý počet a pochopitelně potenciální nájemníci těchto domácností musí také splnit přísná kritéria, aby na daný byt vůbec dosáhli.

Ve městě rovněž absentuje instituce, která by byla schopna ubytovat nemocné lidi bez domova (vyřešit by to mohl např. domov se zvláštním režimem).

Přespávání a denní centrum

Sociální služby, které bezdomovcům poskytují možnost přespání (až na pobytovou službu Azylového domu) za současného stavu ve městě neexistují. Přes zimu městská policie v kooperaci s organizací Pomoc v nouzi zřizuje vyhřívaný stan, jehož činnost byla poprvé zavedena před 5 lety, jelikož právě během zimy se bezdomovci stahovali do vchodů bytových domů, aby v nich mohli přespát. Druhým, avšak o mnoho menším problémem je nedostačující kapacita denního centra (zejména během zimních měsíců), která v současnosti čítá 8 lidí – jeden člověk může pobýt v denním centru pouze 2 hodiny (samozřejmě v případě jeho přeplněnosti).

Dané nedostatky by měly být odstraněny již tuto zimu, jelikož město odkoupilo objekt, ve kterém je možné a plánované zřídit nízkoprahovou noclehárnu a provozovat ji bude Pomoc v nouzi. Noclehárna by měla mít 20-28 lůžek a zároveň by do ní mělo být přesunuto nízkoprahové denní centrum, kterému se takovýmto způsobem zvýší kapacita.

Zdravotní péče

1) Ve městě neexistuje sociální služba, která by mohla přijmout nemocné lidi bez domova na doléčení (zejména po propuštění z ústavní péče, kdy si to jejich zdravotní stav doslova vyžaduje). Pro vstup do azylového domu nedostanou potvrzení od lékaře a do chráněného bydlení je nepřijmou vzhledem k absenci jakéhokoliv příjmu. Člověk končí na ulici ve špatném zdravotním stavu, ten se následně opět zhorší a osoba znovu končí v nemocnici. Absence organizace, která by na potřebný časový úsek lidem v takovéto situaci pomohla, zapříčiňuje „pendlování“ lidí mezi nemocnicí a ulicí. Také všeobecně chybí organizace, kt. by mohla ubytovat nemocné osoby bez příjmu, které nemají bydlení.

2) Pro lidi bez domova je problematické zabezpečit zdravotní péči – tedy najít lékaře, kt. by byli ochotni přijmout tuto cílovou klientelu. Taktéž absentují základní odborníci (praktický lékař, gynekolog, zubař), kteří by ošetřovali primárně lidi bez domova (alespoň jeden den v týdnu). Vyřešit danou situaci ve městě je problematické vzhledem k nedostatku odborníků ochotných ošetřovat cílovou skupinu. Prevence ohledně chorob (zejména infekčních) je v zájmu veřejného zdraví ve městě a kompetentní instituce by se měly snažit daný problém odstranit.

3) V kraji se nachází jen jedno lůžkové psychiatrické oddělení (v Ostrově), což znemožňuje léčbu složitějších psychiatrických onemocnění u lidí bez domova, kt. k této službě mají limitovaný přístup. Taktéž ve městě chybí psycholog/terapeut, který by pracoval pod záštitou některé z neziskových organizací a věnoval by se primárně těmto lidem.

Terénní soc. práce

Ve městě absentuje terénní soc. práce zaměřená přímo a výhradně na lidi bez domova. Částečně spadají pod Kotec, avšak jejich primární náplní je práce se závislostmi (ne osobami bez přístřeší). Soc. odbor města pak vykonává terénní práci s lidmi bez domova převážně v tom, že se pracovník zdržuje v denním centru pro bezdomovce, avšak podle výpovědí jejich pracovníci přímo na daná místa, na kterých se bezdomovci zdržují, nechodí.

Prevence

Ve městě nefungují preventivní služby, které by se primárně zabíraly pouze tím, aby si rizikové skupiny lidí udržely bydlení (tedy aby nevznikali noví bezdomovci). Je možné konstatovat, že služby preventivního charakteru vykonává ve městě téměř každá organizace, avšak žádná z nich nemá konkrétní „oddělení“ anebo součást, která by se věnovala výhradně danému jevu. Taktéž ve městě neexistuje žádný propracovaný a komplexní systém toho, jak začlenit „nového bezdomovce“ ihned poté, co se dostal na ulici nazpět do bydlení – bezdomovectví se nejnázve odstraňuje v zárodku.

Příčiny vzniku a zániku bezdomovectví

Kromě všeobecných příčin vzniku bezdomovectví, které se opakují po celé republice (závislosti, dluhy, rozpad rodiny a pod.) a již vzpomínané absence preventivních služeb a soc. bydlení, v Sokolově na lokální úrovni figuruje zejména migrační faktor:

1) jedná se o urbánní jednotku, která poskytuje pro dané osoby služby (stejně jako Cheb a Karlovy Vary), nachází se v blízkosti pohraničí s Německem (kam někteří lidé bez domova odcházejí za výdělečnou činností) a taktéž je tu možné najít bohatou síť ubytoven (zejména v okolních městech/obcích), což způsobuje určitý příliv této cílové skupiny.

2) V Sokolově se nachází jediná protialkoholická záchytná stanice, kam svážejí lidi z celého kraje, po opuštění záchytky následně jedinec nemusí mít prostředky, aby se navrátil do původního místa, kde se zdržuje, avšak je málo pravděpodobné, že by se tito lidé dlouhodobě právě z tohoto důvodu usazovali v Sokolově a zůstávají ve městě jen po krátkou dobu.

Co se týká zániku bezdomovectví jako takového, kromě jevů vyskytujících se po celé republice (individuální vymanění se z bezdomovectví, odmigrování do jiného města a pod.) se v Sokolově objevuje specifický fenomén „boje o veřejné prostranství“. Při opakovaném páchání přestupků (např. pití alkoholu na veřejnosti) dostane osoba, která nemá trvalý pobyt v Sokolově zákaz zdržování se na území města, následně, pokud jedinec dané nařízení nerespektuje, spadá toto do kolonky maření výkonu úředního rozhodnutí, které může být trestané odnětím svobody (přibližně na půl roku). Podle slov MP odešli takto do výkonu trestu přibližně 3-4 lidé.

Na jedné straně je to sankce, která se zdá být vůči osobám, které opakovaně páchají přestupky jako účinná, vzhledem k tomu, že pokuty v tomto případě nehrají roli (není je z čeho vymáhat). Na straně druhé naopak zápis v registru trestů do budoucna ztěžuje práci sociálních pracovníků, když se snaží nalézt dané osobě zaměstnání. Namísto represe bych městu doporučil, aby zdokonalili služby určené pro bezdomovce, které by je držely na jednom místě. Tvzení, že bezdomovci raději během letních měsíců pobývají venku, kde mohou požívat alkoholické nápoje, není pravdivé – pokud by existovalo denní centrum, které poskytuje mnoho aktivit (ne jen posezení mezi čtyřmi stěnami před televizorem), tak by se valná část skupiny bezdomovců přímo ve městě nenacházela.

Ubytovny a lidé bez přístřeší

Podle typologie ETHOS je každý člověk, kt. žije v ubytovně a nemá jiné možnosti ubytování, bezdomovec. Tito lidé by se pomyslně dali rozdělit na dvě skupiny, a to lidi, kt. využívají služby jednoho zařízení dlouhodobě a potom na osoby, kt. mezi různými ubytovnami migrují (popřípadě střídají žití na ulici, u rodiny/přátel a v ubytovacím zařízení). Většina dotázaných lidí bez domova

v Sokolově upřednostňovala bydlení na ubytovně oproti bydlení v sociální službě a to převážně z důvodu kontroly ze strany instituce: „*Bydlel jsem v azylovém domě... odtud jsem odešel, přes zimu jsem byl na ubytovně a teď na léto jsem se přesunul ven... na té ubytovně se mi žilo lépe, tam si člověk může i popít a nikdo ho tam pořád nebuzeruje*“. Toto tvrzení reflektuje pohled, kt. soc. služby mohou ovlivnit jen v minimální míře, vzhledem k tomu, že pokud se ubytovává v soc. službě vícero lidí, je nutné mít stanovená pravidla, která zabezpečují bezkonfliktní chod. V tomto případě se sociální bydlení opět jeví jako ideální řešení vzhledem k tomu, že se v něm mohou stanovit pravidla a povinnosti, které mohou být více přizpůsobené přímo situaci jednotlivce, dané řešení je výhodné v tom, že udrží člověka v kontaktu se sociálními službami (což na ubytovně může odmítnout).

V obcích okolo Sokolova se nachází poměrně mnoho ubytoven např.: Oloví, Loket, Citice, Dolní Rychnov, Královské Poříčí atd. Přímě ve městě se nacházejí tři ubytovny, které nabízejí dlouhodobé ubytování, a mezi ubytovanými jsou i soc. vyloučení lidé. V této stati rozebereme podrobněji jen dvě ubytovny – ty, které jsem osobně navštívil.

Opomenutá ubytovna se nachází na adrese Fibichova 422 (Sportovní a turistická ubytovna – Baník). Ve třetí ubytovně pdl. výpovědí soc. pracovníků vládou „*zvláštní podmínky*“ – vyprávěli o tom, že je poměrně obtížné se spojit s kompetentní osobou v daném zařízení a podmínky v něm jsou údajně špatné. S touto ubytovnou zaznamenal problémy azylový dům vzhledem k tomu, že se nachází v jeho bezprostřední blízkosti. Mnoho obyvatel ze sousedství si myslelo, že hluční nájemníci ubytovny, kt. se nevhodně chovají, jsou klienty azylového domu, což následně zaměstnanci azylového domu museli poměrně dlouho vyvracet.

Mapa zobrazuje umístění ubytoven, ve kterých je možné najít soc. vyloučené osoby.

1. Ubytovna Enestra – Tovární 1930
2. Ubytovna Sokolov – Tovární 1047
3. Ubytovna Baník (sportovní a turistická ubytovna) - Fibichova 422

Během výzkumu se objevily informace (od provozovatele ubytovny a také od soc. pracovníků) že lidé, kteří žijí v ubytovně a pobírají soc. dávky na úhradu tohoto bydlení, musí na úřad práce nosit potvrzení, že si hledají nájemní bydlení, jinak soc. dávku nedostanou. Vyžadování tohoto potvrzení není vhodným nástrojem, jelikož jednak zatěžuje soc. pracovníky, kt. ho zbytečně vystavují (tedy potvrzení, že s klientem hledají nájemní bydlení, na které daná osoba ve valné většině případů

nedosahuje) a taktéž na druhé straně zatěžuje zaměstnance města, kterým se hromadí přihlášky na byty, které byly podané jen za účelem získání daného potvrzení (to je opět v případě, že město vydá člověku potvrzení, že si podal přihlášku na městský byt).

1) Ubytovna Sokolov - Tovární 1047. Stav vnitřku ubytovny je značně zanedbaný, ubytování je nabízeno po „buňkách“, ve kterých se nacházejí dvě místnosti – větší místnost je pro tři lidi a malá pro dva. Každá buňka má svoje vlastní soc. zařízení a ledničku. Na každé chodbě se nachází kuchyňka. Služby ubytovny podle správce využívají zejména dělníci na sezónní práce. Podle ÚP tu má doručovací adresu 8 mužů a 1 žena, což naznačuje, že v ní bude přibližně 9 bezdomovců. Počet může být i vyšší vzhledem k tomu, že cílová skupina nemusí být evidovaná na úřadu práce.

Také se někteří informátoři mimo danou ubytovnu vyjadřovali ve smyslu, že tam bydlí bezdomovci. Podle výpovědí jsou v dané ubytovně ploštice (štěnice). Cena ubytování na měsíc se pohybuje okolo 5 200 Kč za lůžko - pokud nájemníci nezaplatí, jsou vystěhováni ze dne na den.

2) Ubytovna Enestra - Tovární 1930. Ubytovna vypadá podprůměrně, což je v dané cenové kategorii v České republice více méně standardem. Ubytování se poskytuje v bytech 2+1. Menší místnost v bytě je pro 2 lidi a větší pro 3. V každém bytě je kuchyně a soc. zařízení. Ubytovna se nachází na prvních dvou poschodích bytového domu, zbylá poschodí tvoří byty v soukromém vlastnictví. Vztahy mezi lidmi, kt. žijí v bytech a těmi, kt. žijí v ubytovně, jsou podle výpovědi správce standardní a nedochází tu ke konfliktům. Podle sdělení správce se v ní momentálně nachází 10 dlouhodobě ubytovaných lidí, kt. dostávají příspěvek (doplatek) na bydlení (tři z nich jsou Romové) a 15 lidí, kteří v ní žijí dlouhodobě, ale nepobírají sociální dávky. Podle evidence ÚP má na ubytovnu doručovací adresu 11 mužů a 4 ženy, avšak nedá se rozlišit, zda jsou tito lidé přihlášení na ubytovně anebo do bytů nad ní. Azylový dům se tu někdy podle slov správce snaží pro svoje klienty najít bydlení, avšak za současného stavu tam skrze ně není ubytovaný nikdo. Cena ubytování se pohybuje okolo 5200 Kč měsíčně na lůžko, pokud klient neplatí, je vystěhovaný.

Doporučení

1) Přesunout nízkoprahové denní centrum do větších prostorů, aby se mohly zvětšit jeho kapacity a následně zavést neomezenou dobu setrvání klienta v centru, která je momentálně nastavená jen na 2 hodiny denně (z kapacitních důvodů). Taktéž by denní centrum mělo organizovat vícero aktivit (i mimo zákon o soc. službách), jimiž by se následně zredukoval počet lidí bez domova přímo na ulicích (taktéž je to v některých případech vhodným nástrojem, jak u některých jedinců odstranit „bezcílnost života“ což následně vylepšuje jejich motivaci, aby se z bezdomovectví vymanili).

2) Vyřešit problém ohledně nedostatku lékařů, kt. jsou ochotní přijímat lidi bez přístřeší. Buď přiřazením všeobecného lékaře, gynekologa, stomatologa a psychologa přímo pod některou z neziskových organizací, popřípadě se pokusit dohodnout s vyhrazenými lékaři ve městě, aby v určitý čas a v určité dny poskytovali pravidelně alespoň jednou do týdne svoje služby dané cílové skupině.

3) Zřídit domov se zvláštním režimem, kde budou poskytovány ubytovací služby nemocným lidem bez domova a taktéž lidem, kt. jsou po opuštění ústavní péče a potřebují čas na doléčení. Taktéž by se při řešení daného problému mělo angažovat oddělení dlouhodobě nemocných Nemocnice Sokolov.

4) Zřízení aktivní terénní práce, která by byla výhradně zaměřená na osoby bez domova.

5) Zintenzivnit soc. práci s lidmi v rámci prevence, tedy aby se nevytvářeli noví lidé bez domova.

6) Město by mělo vyhradit sociální byty pro lidi bez domova, což by následně zjednodušilo sociální práci s danou cílovou skupinou ať již v rámci prevence anebo při pokusech pomoci člověku vymanit se z bezdomovectví.

7) Město by mělo přehodnotit využívání sankcí, které mohou vést k uvěznění jedince a spíše se daný problém snažit řešit aktivnější prací s cílovou skupinou, která rozhodně rovněž povede ke snížení páchaných přestupků.

8) Momentální situace ohledně počtu soc. vyloučených lidí v ubytovnách se nezdá být kritická, avšak do budoucna by se měly soc. služby vyvarovat umísťování lidí do podobných zařízení, což bude možné uskutečnit, pokud město zpřístupní nájemní byty širší skupině osob a taktéž zřídí soc. bydlení (viz kapitola o městském bytovém fondu).

9) Pokud město bude mít možnost v budoucnosti získat prostředky na housing first (např. přes granty), mělo by tuto možnost využít.

Závěr

I když by se situace v Sokolově po přečtení textu mohla na první pohled zdát jako nanejvýš kritická, není tomu tak, vzhledem k tomu, že s obdobnými problémy je možné se setkat ve městech s podobnou velikostí napříč celou republikou. Je jen na samotných představitelích města, jak se k problému postaví. V současné době je v celé republice možné cítit v politických rozhodnutích, která se týkají sociálních témat určitou zdrženlivost, která vyvěrá většinou ze strachu z rozhněvání si voličů. Což je poměrně zvláštním jevem, vzhledem k tomu, že většina takových rozhodnutí má za následek blaho celkové společnosti (ne jen té soc. vyloučené), klesají díky nim kriminální delikty, ochraňuje se veřejné zdraví, do budoucna zaručují výchovu generace, která již nebude soc. odkázaná a pod. Proto je třeba mít vždy na paměti, že lidem je třeba připomínat, že daná řešení nejsou jen pro soc. vyloučené, ale jsou prospěšná pro celou společnost a dříve či později je někdo v daném městě/státě bude muset tak či tak učinit.

Všeobecně se v oblasti bydlení za největší problém v lokalitě dá považovat absence sociálních bytů (anebo nedostupnost městských bytů pro sociálně vyloučené osoby), která následně nahrává do karet lidem, kteří pronajímají soc. vyloučeným osobám byty a taktéž téměř znemožňuje sociální práci ohledně udržení stabilního a plnohodnotného bydlení lidem, kteří potřebují soc. podporu. Jejich absence taktéž absolutně znemožňuje navrátit nazpět do společnosti ty osoby, které se dlouhodobě potýkají s bezdomovectvím. Ve městě nefiguruje jakýkoliv záchranný plán, který by pojednával o tom, když se člověk čerstvě dostane na ulici, aby byl co nejrychleji zařazen do bydlení. Taktéž v tomto ohledu chybí služby preventivního charakteru, které by systematicky řešily rizikové skupiny obyvatelstva a podporovaly je v udržení si bydlení.

Ze sociálně vyloučených lokalit by se město v současné době mělo primárně zaměřit na lokalitu č. 2 (Nádražní), kde se situace zdá být nejpalčivější. Při řešení problémů v lokalitách by se mělo pracovat s filosofií, že by se neměly zvětšovat, tedy město by v nich nemělo prodávat zůstatkové byty a taktéž by v nich nemělo zřizovat soc. bydlení, pro které jsou dané lokality absolutně nevhodné. V případě, že to bude možné, by bylo vhodné získat v daných lokalitách opět kontrolu nad bytovým fondem.

Kromě již vzpomenutých věcí, které se bezdomovectví týkají, by bylo prospěšné zaměřit se více na zdravotní péči o tuto cílovou skupinu, která k ní má v dotyčné urbánní jednotce značně limitovaný přístup. Rovněž by denní centrum mělo rozšířit kapacity a aktivity, které se v něm dají realizovat - netřeba se v tomto směru striktně držet jen zákona o soc. službách, ale je nutné dělat i věci navíc, které nenařizuje. V oblasti bezdomovectví je nutné vyzdvihnout a pochválit to, že se město kladně postavilo ke zřízení noclehárny, která by v rámci této zimy měla zahájit provoz.

Z několika vyjmenovaných problémů (ostatní viz jednotlivé kapitoly) je zřejmé, že daná situace se nedá vyřešit v krátkém časovém horizontu a že bude pravděpodobně finančně náročná, avšak

nesmíme zapomínat, že prevence a včasné řešení problému bývá vždy levnější a jednodušší, proto není vhodné s řešeními otálet, než některé problematické body nabudou ještě větších rozměrů.

Shrnutí doporučení

Lokalita č. 1

1) Zamezit novému stěhování SV osob – toto doporučení je v praxi téměř nemožné realizovat, avšak v budoucnosti se možná najde způsob na jeho uskutečnění (např. odkupem bytů městem). Počet nově přistěhovaných by se dal taktéž zredukovat, pokud by dané cílové skupině opatřilo město byty jinde.

2) Pokud město odkoupí dané bytové domy od pana Kendíka tak, jak se píše v médiích, mělo by se snažit využít je alespoň částečně pro sociální služby.

3) Vystavění dětského hřiště pro matky s dětmi.

4) Aktivnější práce se zadluženými, aby se předešlo exekučnímu prodeji bytů, kt. končí u spekulantů.

5) Zintenzivnění kroků boje proti omamným látkám.

6) V ulici Divadelní zamezit rychlé jízdě aut (např. pomocí retardérů) – daný problém byl taktéž zaznamenán v evaluační zprávě z roku 2012.

7) V lokalitě se nacházejí 3 herny – omezit jejich provoz.

8) Pokusit se při řešení problémů lokality otevřít dialog mezi většinovými vlastníky a městem.

Lokalita č. 2

1) Zamezit novému stěhování SV osob – toto doporučení je v praxi téměř nemožné realizovat, avšak v budoucnosti možná bude nalezen způsob jeho uskutečnění (např. odkoupení bytových domů od pana Berky). Krom odkoupení bytových domů se také dá počet nově přistěhovaných zredukovat, pokud by dané cílové skupině poskytlo město byty jinde.

2) Výstavba dětského hřiště pro matky s dětmi.

3) Zintenzivnění kroků boje proti omamným látkám.

4) V blízkosti lokality se nacházejí 3 herny – omezit jejich provoz.

5) Pokusit se dohodnout s většinovým vlastníkem, aby některým rodinám dal výpověď z nájmu, při tomto řešení by mělo spolupracovat město, aby jim našli nové bydlení – avšak tentokrát aby nebyly dotyčné rodiny blízko u sebe. Dané řešení by vedlo k uvolnění napětí v lokalitě.

6) Pokusit se motivovat většinového vlastníka, aby své bytové domy dal do lepšího stavu.

Lokalita č. 3

1) Zamezit novému stěhování SV osob – toto doporučení je v praxi téměř nemožné splnit, avšak v budoucnosti se možná najde způsob jeho realizace. V současnosti má město v lokalitě několik nevyužitých bytů, které by rozhodně nemělo prodávat a ani by neměly být využité za účelem sociálního bydlení, které město momentálně zvažuje zřídit v dané lokalitě (ulice Hornická).

2) Pokud město odkoupí bytové domy v dané lokalitě (Soukenická LB), mělo by zvážit, zda některé z nich nezrekonstruovat a nevyužít na bydlení vzhledem k tomu, že se již v soc. vyloučené lokalitě nenacházejí. Dané plány jak postupovat po odkoupení objektů by měly taktéž brát v úvahu soc. rozměr.

3) Zintenzivnění postupu v boji proti omamným látkám.

4) Přímě v lokalitě se nacházejí dvě herny – omezit jejich činnost.

5) V lokalitě ke dni 27. 8. 2016 bylo nařízeno 25 exekučních příkazů k prodeji nemovitosti – zintenzivnit soc. práci ohledně dluhů, aby byty v lokalitě nekončily v rukou spekulantů.

Lokalita č. 4

Smíšenost obyvatelstva je pozitivním jevem pro soc. začleňování, je potřeba zamezit budoucímu odprodeji městských bytů v lokalitě, pracovat na dobrých sousedských vztazích a posilňovat je např. vybudováním komunitního centra a všeobecně komunitní prací.

Migrace

Migrace se dotýká vícero obcí a měst v okrese a bude probíhat i do budoucna, nedá se vyřešit čistě jen na lokální úrovni ve městě. Nejvhodnějším řešením se zdá být řízená migrace, při které by obce, kterých se problém týká, kooperovaly společně za účelem nevytváření a nerozšiřování sociálně vyloučených lokalit. Hypoteticky toho lze dosáhnout tak, že obce společně uvolní určité množství městských bytů mimo SVL za účelem ubytování SV osob a vytvoří strategický plán, který bude určovat, která obec kolika lidem poskytne ubytování. Pokud tyto byty budou splňovat určitý standard a nebudou předraženy jako byty již zmíněných většinových vlastníků, mohou obce takto řídit migraci v rámci okresu velmi efektivně, což v průběhu delšího časového období povede k výrazné redukci soc. vyloučených lokalit a některé zaniknou úplně. Přitom by bylo nutné souběžně odkupovat byty a bytové domy většinových vlastníků, kt. se zaměřují na soc. vyloučený trh, aby tato uvolněná místa nezabírali soc. vyloučení jedinci odjinud.

Bytový fond města

1) Vytvořit transparentní přidělování městských bytů, kt. by mělo taktéž zohlednit sociální aspekt (zapojit do výběru soc. pracovníky, odstranění bariér jako bezdlužnost, zaměstnání apod.).

2) Zřídit sociální byty, které se nenacházejí v sociálně vyloučené lokalitě (ideálně aby se všechny nenacházely v tom samém bytovém domě).

3) Zpřístupnit nízkonákladové byty širší cílové skupině, popřípadě zřídit nové.

4) Neprodávat zůstatkové byty v soc. vyloučených lokalitách, aby neskončily v rukou spekulantů.

5) Pokud to situace bude dovolovat, pokusit se anulovat ty dluhy, jejichž vymahatelnost je v praxi velmi obtížná.

Bezdomovectví

1) Přesunout nízkoprahové denní centrum do větších prostorů, aby se mohly zvětšit jeho kapacity a následně zavést neomezenou dobu setrvání klienta v centru, která je momentálně nastavená jen na 2 hodiny denně (z kapacitních důvodů). Taktéž by denní centrum mělo organizovat vícero aktivit (i mimo zákon o soc. službách), jimiž by se následně zredukoval počet lidí bez domova přímo na ulicích (taktéž je to v některých případech vhodným nástrojem, jak u některých jedinců odstranit „bezcílnost života“ což následně vylepšuje jejich motivaci, aby se z bezdomovectví vymanili).

2) Vyřešit problém ohledně nedostatku lékařů, kt. jsou ochotní přijímat lidi bez přístřeší. Buď přiřazením všeobecného lékaře, gynekologa, stomatologa a psychologa přímo pod některou

z neziskových organizací, popřípadě se pokusit dohodnout s vyhrazenými lékaři ve městě, aby v určitý čas a v určité dny poskytovali pravidelně alespoň jednou do týdne svoje služby dané cílové skupině.

3) Zřídit domov se zvláštním režimem, kde budou poskytovány ubytovací služby nemocným lidem bez domova a taktéž lidem, kt. jsou po opuštění ústavní péče a potřebují čas na doléčení. Taktéž by se při řešení daného problému mělo angažovat oddělení dlouhodobě nemocných Nemocnice Sokolov.

4) Zřízení aktivní terénní práce, která by byla výhradně zaměřená na osoby bez domova.

5) Zintenzivnit soc. práci s lidmi v rámci prevence, tedy aby se nevytvářeli noví lidé bez domova.

6) Město by mělo vyhradit sociální byty pro lidi bez domova, což by následně zjednodušilo sociální práci s danou cílovou skupinou ať již v rámci prevence anebo při pokusech pomoci člověku vymanit se z bezdomovectví.

7) Město by mělo přehodnotit využívání sankcí, které mohou vést k uvěznění jedince a spíše se daný problém snažit řešit aktivnější prací s cílovou skupinou, která rozhodně rovněž povede ke snížení páchaných přestupků.

8) Momentální situace ohledně počtu soc. vyloučených lidí v ubytovnách se nezdá být kritická, avšak do budoucna by se měly soc. služby vyvarovat umísťování lidí do podobných zařízení, což bude možné uskutečnit, pokud město zpřístupní nájemní byty širší skupině osob a taktéž zřídí soc. bydlení (viz kapitola o městském bytovém fondu).

9) Pokud město bude mít možnost v budoucnosti získat prostředky na housing first (např. přes granty), mělo by tuto možnost využít.

Použitá literatura a zdroje

Evaluační zpráva lokality Sokolov, 2012

Situační analýza Sokolov, 2011

Strategický plán lokálního partnerství Sokolov pro období 2012-2014

Evaluační zpráva lokality Sokolov, 2015

Gabal, 2014

Sokolovský deník: <http://sokolovsky.denik.cz/z-regionu/sokolov-zrejme-koupi-domy-hruzy-nad-alfou-20160818.html> [cit. 2016-13.10]

Kategorizace ETHOS:

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Se03RCnyrQ0J:www.feantsa.org/download/cz___8621229557703714801.pdf%3Fforce%3Dtrue+&cd=4&hl=sk&ct=clnk&gl=cz

Fotografie

Ubytovna Sokolov – Tovární 1047

Ubytovna Enestra – Tovární 1930

Ubytovna Baník (sportovní a turistická ubytovna) – Fibichova 422

Vybydlený bytový dům v obci Rovná – momentálně v něm žije pouze jeden člověk. Dům byl postupně odpojen od inženýrských sítí. Lidé se z něj pro špatné podmínky museli odstěhovat (někteří z nich i do Sokolova).

Studánka u cesty, kam si obyvatelé daného domu chodili pro vodu na vaření, hygienu a pod.

Budova azylového domu

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Vybydlený bytový dům na ulici Pod Háječkem (bytový dům firmy Soukenická LB) – bývalá část lokality č. 3.

